enecant, animamque ipſi animæ objiciendo, mirum in modum dejiciunt. Hæc eſt Sancti Auguſtini ſententia, qui non dubitavit aſſerere, vanis animabus perutile eſſe in grave aliquod crimen labi, quo confuſione ſuffundantur, ut verecundia illas a lapſu relevet, quem nimia complacentia pepererat.

Lib. 14. de Civit. Dei cap. 13.

Veritates, quæ eſſe poſſunt vanæ gloriæ medicina.

Sanctus Chryſoſtomus hac in re duas præclaras docet veritates; alteram, quemadmodum inter colores quidam veri ſunt, quidam apparentes, & ſicuti inter margaritas aliæ genuinæ ſunt, aliæ adulteratæ, quas oculos ſæpe ſecernere neſcit; ita rebus in reliquis ſæpe veritatem cum mendacio confundi: ideoque laudibus hominum fidem non eſſe adhibendam; non enim dignoſcere fas eſt vera a falſis, & ſinceras a fucatis: alteram vero, hominum opinionem non poſſe mutare naturam, neque ſubſtantiam verum vitiare; æs numquam eſſe poterit aurum, licet plurimi æs in aurum mutatum eſſe arbitrentur. Itaque licet improbi virtutem flocci faciant, nihil de pretio ejus deperit; ideoque hominum judicium, & opinio negotium nobis nequaquam faceſſere debet, neque debemus propter eorum æſtimationem, & approbationem intumeſcere, vel propter eorum contemptum animos abjicere; ſed facere quod faciendum eſt, neque teſtes alios niſi Deum noſtramque conſcientiam inquirere.

Actiones in quibus vana gloria magis eſt metuenda.

Quamvis hoc vitium in omnibus recte factis metuendum eſt, videmus tamen in Evangelio Dei Filium ſuadentem, ut ab eodem in jejunio præſertim, eleemoſyna, & oratione nobis caveamus. Neque ideo putes ab hujuſmodi actionibus eſſe ceſſandum, ubi aliquis vanitatis ſenſus ſuboriri intelligatur, ſed opera tibi danda eſt, ne hoc veneno actiones Deo adeo jucundas, ſanctaſque corrumpas.

Ratio a vanitate cavendi eſt laudibus oblatis aures obſtruere.

Guſtare non debemus ea, quæ in laudem noſtram dicuntur; quippe nobis perſuaſum eſſe debet, laudem proprie loquendo virus eſſe, quod mortem plerumque infert quin ſentiatur. *Amor laudis periculoſiſſima tentatio*. Duplex eſt ab ea cavendi ratio. Altera eſt noſmet dejicere, cum ab aliis extollimur, noſtramque indignitatem fateri coram illis qui de nobis ea dicunt, quæ famam, & exiſtimationem nomini noſtro poſſunt conciliare. Altera eſt ſilere perinde ac auribus careremus, vel laudes nobis allatæ ad nos minime pertinerent, ac ſermonem immutare, ut quam celerrime ex ea elabamur occaſione, in qua diu circa periculum ſtare non licet. Prior illa minus certa eſt, laudantibus enim præbemus occaſionem magis, magiſque elogia ſua producendi, quo magis noſmet deprimere conamur; & facile evenire poteſt, ut qui primos eluſit impetus, repetita oppugnatione vincatur. Altera certior eſt; laudantis enim oratio ſtatim deſinit; ſermonis immutatio illum de prima cogitatione deturbat.

Laudes, quæ nobis tribuuntur, per ſe malæ non ſunt, ſed operoſum eſt bene illis uti, & non intumeſcere.

Animadvertendum eſt, quantumvis improba ſit vana gloria, tamen laudem, cujus ut plurimum filia eſt, nihil in ſe mali habere. Sancti hominum exiſtimationem ſibi conciliarunt, ab aliis in pretio habiti fuerunt, & auctoritas, quam meritis ſuis ſibi compararunt, non minimum profuit, ut Domini gloriam magis proveherent, cum optimo effectu loqueretur, & populis Dei juſſa, & voluntatem annuntiarent. Nihilominus adeo rarum eſt propriis non tangi laudibus, eaſque in verum uſum convertere, ut felix dici poſſit, qui latenter vixit, qui Deo clanculum famulatus eſt, & qui numquam eo in ſtatu fuit, ut hujuſmodi actiones poſſet efficere; quæ excipi ſolent cum laude eorum, a quibus videntur: *Bene vixit, qui latuit*. Et ſi laudes inter, ac injurias daretur optio, hæ quidem enixius eſſent optandæ, illæ vero reſpuendæ.

Amor, & cupiditas laudum affectuum omnium vehementiſſimus eſt, & difficillime cohibendus.

Fatendum eſt affectuum omnium vehementiſſimum eſſe amorem gloriæ. Avarus ſua dividit bona, impudicus ſuarum voluptatum objecta commutat, belluo fatigatur ſenſibus ſuis ea tribuens, quæ flagitant; ad ultionem pronus inimici ſui malorum, ubi gravia fuerint, miſeretur. At hoc ipſum de gloriæ, famæque cupiditate, cui nihil umquam ſatis eſt, dici non poteſt; hæc cupiditas eſt, quæ ſemper percrebreſcit, neque aliquis umquam laudibus, plauſibuſque ſaturatur. Deſiderium, atque perquiſitio laudum eſt veluti ignis, qui quo magis progreditur, eo magis inflammatur; atque tu unus, o Deus, illum cohibere, atque extinguere vales. Ad hæc iſta gloriæ cupiditas eſt injuſtitia, & ſcelus magis improbum, & quod magis directe, quam alia, Deum laceſſit. Velle enim gloriam, proprie loquendo, idem eſt ac auferre Deo, quod proprium ejuſdem eſt: *Gloriam meam alteri non dabo*; idem eſt ac ſacrilega uſurpatione ſibi vendicare, quod Dei eſt contra id, quod quotidie profitemur: *Soli Deo honor, & gloria in ſæcula ſæculorum. Amen.*

1. ad Tim. 1.

Laudes, quæ nobis tribuuntur, ſunt magis periculoſæ, quam calumniæ, quibus proſcindimur.

Conſtans eſt apud omnes ſpiritualis vitæ Magiſtros ſententia, laudes, quibus celebramur, longe magis periculoſas eſſe calumniis, quibus proſcindimur, ac minori virtute opus eſſe, ne injuria affecti doleamus, quam laudum blanditiis illecti ſuperbiamus. Qui enim nos commendant, & laudant ut plurimum nobis officiunt, ni diligentiſſime nobiſmetipſis caveamus, atque omnem laudis ſenſum abjiciamus, itaut nulla ejuſdem oblectatione capiamur. At aliter accidit, cum ab aliis arguimur; nam ſi pauliſper noſmetipſos proprius inſpexerimus, non difficile erit aliquid in nobis deprehendere, quod perſuadeat juſta dici, & merito de nobis ea cogitari.

PARAGRAPHUS VI.

Delecti ex Aſceticis, Recentioribuſque Concionatoribus loci hujus argumenti.

Vanitas terrenæ magnitudinis, & humanæ exiſtimationis.

Docet experientia cippum, quo defuncti hominis oſſa teguntur, ejuſdem quoque memoriam obruere. Quid ſupereſt tot Principum, Victorumque, quorum olim celebritas univerſum orbem repleverat? Licet prœliis, ac victoriis nomen ſuum immortalitati commendare ſtuduerint; licet ſuperbas urbes ſolo æquaverint, ut æternam ſibi gloriam acquirerent; licet ingentia ſibi poni juſſerint mauſolea, quid tandem ſupereſt? *Periit memoria eorum cum ſonitu*. Eorum memoria cum funebri pompa diſſipata eſt; tempus evertit ſuperba illa monumenta, quæ vanitas eorum extruxerat; eoſque ingentium horum ædificiorum obruit ruina; immo nobis etiam cinerum, ac loci, ubi poſiti fuerant, cognitionem eripuit. *De la Volpilliere. Sermone de S. Benedicto.*

Pſal. 9.

Inquietudo, & anxietas inanem gloriam perſequentis.

Qui inanem perſequitur gloriam, jugiter in labore, & actione verſatur, ſeu ad pudorem avertendum, ſeu ad ulciſcendam injuriam, ſeu ad eluendam calumniam, ſeu ad eum promerendum honorem, qui defertur alteri, ſeu ad alterum ſemovendum, qui ejuſdem officit gloriæ, ſeu ad alios in dignitatum diſtributione prævertendos, ſeu ad bravium in multorum candidatorum concurſu præripiendum, ſeu tandem ad viam ſibi ad aliquem honorem ſternendam, ad quam ſexcentis curis, ambagibus, niſibus, verſutiis, ſecretis conatibus, artibuſque variis pervenire non poteſt. *Idem.*

De mulierum vanitate.

Numquamne, o mulieres, hæc animum veſtrum cogitatio ſubiit, cum circa caput veſtrum tot manus ſedulo elaborare vidiſtis, tantum occupatas, ut ex perſonis veſtris tot idola concinnarent, quantum olim Iſraelitæ mulieres, ut Tabernaculo, & Arcæ Teſtamenti cortinas, & papiliones acu phrygio depingerent, atque conſuerent? Heu! cuinam tantus labor impenditur? cui tantus honor defertur? umquamne Deo tantum honoris detuli, quantum mihi ab aliis deferri deſidero? Opuſne eſt tot cincinnis, & calamiſtris peccatrici, in quam ſi Deus jure ſuo vellet uti, illam æternæ confuſioni, æternoque igni adjudicaret? Numquid umquam vobis in mentem ſubeunt Jeſu Chriſti opprobria, & ignominiæ? Horum participes eſſe non vultis, quandoquidem gloriæ ipſius vultis eſſe conſortes? Neque metuitis, ne ipſe ille vos dejiciat, quandoquidem voſmet humiliare detrectatis? *P. Catillon, in Adventu.*

S. Joannis hominum exiſtimationem fugientis.

Nonne mirum eſt, quod Sanctus Joannes fugiat honorem, laudem ſibi debitam reſpuat, ſe Prophetam neget, eos repellat, a quibus Elias eſſe putabatur, cum Eliæ & virtutem haberet, & munere fungeretur; nos vero tanta facilitate blandientium laudes excipiamus, ac patiamur encomia illorum, a quibus ob ea etiam laudamur, quæ nobis non inſunt? Quis dolor, quæ triſtitia, cum nobis non defertur honor ille, quem proprius amor optaret? Quænam cordis amaritudo, cum nobis anteferuntur, vel etiam comparantur illi, qui fortaſſe meliores nobis ſunt? *Ex Manuſcripto Sermone.*

Gloriæ deſiderium eſt fidei obſtaculum.

Mundi Salvator olim dicebat Judæis: Quomodo eos, quas annuntio veritates credere poteſtis, cum vanitati tantummodo ſtudeatis, & quæratis, quomodo gloriam comparetis, ac apud alios in pretio ſitis? Hæc non eſt ad credendum via; doctrina quippe mea docet dumtaxat terrenæ gloriæ contemptum, ac prima, quæ ad eam percipiendam requiratur, diſpoſitio, eſt humiliter de ſemetipſo ſentire, propria abdicare lumina, ac ſeſe tamquam docilem puerum præbere. Quis crederet (Auditores) ad obſcuriſſima detegenda myſteria omnem mentis, ingeniique vim eſſe amovendam? Quis crederet unicam viam, qua ad ſupremam perveniri poſſit ſapientiam, eſſe intra ſanctæ ignorantiæ terminos ſeſe continere? Hoc mundi Sapientes, ac ſuperbi Philoſophi inani gloria inflati, ac tumidi intelligere non potuerunt: hoc eorum mentes contra Evangelium exacuit, effecitque, ut illud putarent inſaniam. Cum veritas ſe ſe illis obtulit, ut ſua ipſis lumina communicaret, illam dedignati ſunt, tamquam ſordidarum, humiliumque animarum propriam, quas gloriæ cupiditas minime movet, quæ una ingenia ſublimia a vili plebe ſecernit. *Idem.*

Noſmet laudare non debemus, neque recte facta oſtentare.

Cave, ne ea, quæ bene facis, alteri dicas, hoc enim *Tuba canere* in Scripturis vocatur; niſi forte quodammodo te charitas cogat, quemadmodum aliquando Sancto Paulo accidiſſe comperimus. Immo neque illa animo reputa, nec ea, quæ feciſti bona, repete cogitatione, ne eorum oblectatione capiaris. Hoc enim Scriptura his verbis indigitat: quod facit ſiniſtra tua, neſciat dextera, alioquin mercedem omnem amittes. Dei oculis tantum ut placeat operam navare debes; hic unus te videt, hic remuneratur. At non remunerabitur eo modo, quo te videt; te enim clam vides, ſed palam, & coram omnibus remunerabitur. Quod videt, paratum eſt, quia in te eſt, ſed quod tibi tribuit, in ipſo eſt; quod videt, creatum eſt, ideoque magni faciendum non eſt, at quod largietur infinitum eſt, quippe eſt ipſe Deus. *Ex Manuſcripto Sermone.*

Quid faciendum, cum non requiſitis laudibus decoramur.

Si ex me quæritis, quid vobis faciendum, cum laudamini; cum Sancto Auguſtino reſpondeo laudes, cum falſæ ſunt, eſſe rejiciendas; cum veræ ſunt avertendas, vel contemnendas, & cum deferuntur, ſemovendas, ac uni Deo referendas: Hæc tria ſunt eximia chriſtianæ charitatis elogia. Eas excipere quas non meriti ſumus, furtum eſt, & injuſtitia; cum voluptate eas delibare, quas nos mereri cenſemus, vanitas eſt, & inſania: illas, quæ deferuntur, ſibi vendicare. quin referantur ad Deum, ſacrilegium eſt, & idololatria. *Ex Morali Dictionario de humilitate.*

Facile eſt honore, qui nobis defertur, abuti, ac ſuperbire.

Fatendum eſt longe facilius eſſe eo, qui nobis defertur, honore abuti, quam uti; & quemadmodum Salvator aſſeruit, rem maxime difficilem eſſe, quod dives æternam ſalutem conſequatur, ita citra quemcumque erroris metum dici poteſt, difficillimum eſt, quod qui ab omnibus celebratur, & colitur, ſalutem ſuam operetur. Et conſtat ratio: Honor enim aliud non eſt, niſi teſtimonium, quod perhibetur alicui de virtute, atque præſtantia, quæ in eodem deprehenditur; unde fit, ut qui ab aliis celebrantur, facile de ſe ipſis bonam opinionem concipiant, ſeque dignos iis laudibus putent, quibus decorantur, merito ſuo adſcribentes id, quod adulatio, vel aliena nobis defert utilitas. Hæc autem fallax exiſtimatio, quam de ſe aliquis concipit, ita cor inflat, ut ſibi ob proprias perfectiones complaceat; quamvis plerumque fictitiæ ſint, & inanes: atque mox alios contemnat, & nonnumquam etiam non ferenda ſuperbia intumeſcat. *P. Duneau, Sermone pro Dominica 15. poſt Pentecoſt.*

Vana gloria omnes actiones, & recte facta Ethnicorum corrumpebat.

Cum antiqui Romani gloriæ cupiditate maxime ducerentur, virtutem exercere adnitebantur, ut gloriam acquirerent, atque præclarum aliquod facinus edere conabantur, ut laudes mererentur. Vanitas tunc omnia eorum conſilia, ac facta regebat; ſi patriam tutabantur, ſi ſubditis præerant, ſi cum hoſtibus decertabant, magis amore gloriæ, quam zelo juſtitiæ ducebantur, Licet mentem hanc ſimulare adniterentur, hæc tamen in omnibus operibus ſuis elucebat; & cum in eorum labiis frequens juſtitiæ nomen adeſſet, ſatis intelligebatur vanitas deliteſcere in corde. *P. Sennault. Libro de Corruptione naturæ per peccatum.*

Vanitas fuit veterũ Philoſophorum noxa.

Hujus criminis rei veteres erant Philoſophi; vanitas excæcabat Socrates, atque Platones, atque hæc delicata gloriæ cupiditas perdidit quidquid præſtantium ingeniorum in Athenienſi, Romanaque Republica floruit. Aliis, quibus tantum non erat acuminis, ſatis erant plauſus populorum, neque aliud virtutum ſuarum pretium, quam triumphos, trophœa, & victorias expectabant. Et ſane de divina conqueri nequeunt juſtitia, quæ illos voti damnavit, atque actionibus eorum ſua accommodans præmia, falſas eorum virtutes fallaci coronavit honore; eorumque labores tot laureis remunerata eſt, omneſque populos ambitioni eorum, ac inſatiabili gloriæ, imperiique cupiditati ſubjecit. Hæc eſt Sancti Auguſtini ſententia: *Non eſt, quod de ſummi, & veri Dei juſtitia conquerantur, receperunt mercedem. Lib. 5. de Civit. Dei cap. 15. Idem.*

Ideo vivimus, ut Deum glorificemus, neque Dei gloriam nobis uſurpare debemus.

Deus, qui unice ad gloriam ſuam hunc terrarum orbem creavit, non enim alium in actionibus ſuis ampliorem finem proponere poterat, hominem in terris poſuit, ut cæterorum animantium laudes eidem offerret; quamobrem nulla res eſt, quæ tantum illi dolorem afferat, quam videre eum, quem laudum ſuarum ſequeſtrem conſtituit, fieri earumdem uſurpatorem. Homo virtute præditus eſt veluti Moyſes de monte, ubi cum Deo fuerat collocutus, deſcendens. Mortales omnes capti fulgore, qui ex facie illius enitebat, illi plaudebant, uno illo fulgoris hujus neſcio. Virtus ſimiliter quocumque ſuos radios emittit, ſeu ſe illos emittere ignorat, vel niſi ignorat, rubore ſuffunditur, reſiſtit honori, qui ſibi defertur, ſe ipſam negat; & quo magis ab aliis extollitur, eo magis ſe humiliat, quo magis honoratur, eo magis ſe deprimit. *Auctor Anonymus.*

Homo omnia facit, & patitur, laudes ſibi conciliaturus.

Nihil jucundius eſt, quam laudari; reipſa nulla vita eſt, licet auſteriſſima, quam minime amplectamur, cum ſciamus futurum, ut hominum laudes conſequamur; nulla opus eſt gratia, ut eam ſuſcipiamus, natura ſatis virium nobis ſuppeditat; ideoque Sanctus Bernardus ait, non minus laborare in iis perficiendis, quibus nequaquam tenemur, atque inter graviſſimos errores, illud eſſe periculoſiſſimum, cum ea prætermittimus, quæ a nobis jure facienda ſunt, ut operibus ſupererogationis vacemus. Quare? quia non deeſt gloria quædam, quæ univerſa nobis efficit facilia; cum e contra ea facientibus, quæ noſtri muneris ſunt, non aliam niſi inutilium ſervorum laudem mereri poſſumus. *P. Bourdelove.*

Deus gloriam ſuam nemini vult cedere.

Rerum a ſe Creatarum utilitatem nobis relinquit Deus, gloriam vero omnem ſibi reſervat. Hanc nemini cedere aut vult, aut valet; hoc divinitatis ſuæ jus eſt, quod alienari non poteſt: hoc imperium eſt, quod ab illius corona nequit ſeparari; quod ſi quis uſurpare audeat, novit ille quidem ſuum aſſerere, atque tueri. *Gloriam meam alteri non dabo*. Hinc illa oritur inimicitia, quam contra ſuperbos ſuſcepit; hinc bellum, quod illis indixit; hinc minæ, quas toties illis in Scriptura intentavit, ſe illos eo magis dejecturum, quo magis voluerint extolli. *Liber cui titulus: La Vie reglée dans le monde.*

Nihil enixius commendavit Deus, quam gloriæ contemptum.

Nulla veritas eſt, quam Dei Filius enixius in Evangelio commendatam voluerit, & quam difficilius ipſis etiam Apoſtolis perſuaſerit, quam terrenæ gloriæ contemptus. Non ſemel illis dixerat, a ſe novum inter ſubditos ſuos ordinem conſtitui; opus eſſe, ut qui omnium primus erat, poſtremum occupare locum affectaret; illum, qui inter diſcipulos ſuos dominus eſſet, omnibus famulis inſervire debere; neminem ſeſe attollere poſſe niſi per humilitatem: hæc omnia illis dixerat ad vanægloriæ contemptum illis immittendum ſatis apta; attamen liquet ipſos pridie quam Magiſter illorum moreretur inter ſe oratione certaſſe, quis eorum eſſet major. *P. de la Colombiere in Chriſtianis Conſiderationibus.*

Gloria Deo uni debetur, & homo ingratus eſt, ſi hanc illi aufert.

Satis conſtat, Dei eſſe laudes exigere, & a creaturis, quæ illius beneficiis cumulatæ fuerunt, & quotidie cumulantur, laudari. Hic fructus eſt gratitudinis, quam jure ab illis debet expectare, hæc illa gloria eſt, cujus zelotes eſt, quandoquidem eam ſe nulli communicaturum profitetur: *Gloriam meam nemini dabo*. Paratus ſemper cæteris quibuſcumque bonis in nos effundendis, numquam tamen hanc gloriam relinquit, quæ ad ipſum unum pertinet; hic enim primus eſt ſuæ juſtitiæ ordo; hic finis, & fructus operum ſuorum; & quomodo facere nequit, quo minus creaturas ſuas cumulet beneficiis, ceſſare quoque non poteſt, quominus inde referat gloriam. Superbus autem occupare ſtudens Dei locum in mentibus aliorum hoc pacto vult quoque ſibi vendicare partem gloriæ Dei ſeipſum plurimi æſtimans, & ab aliis etiam cupiens æſtimari: in corde ſuo, & alienis etiam cordibus illum contendit occupare locum, quem ſibi uni Deus reſervavit, & quemadmodum humanum cor thronus eſt, ubi Deus regnare vult ſuper terram, videtur hac ratione ſuperbus Deo velle fieri æqualis. *Ex Manuſcripto Sermone, qui P. Maſſilon eſſe perhibetur.*

Iſaiæ 48.

Va-

BIBLIOTECA CENTRAL

Vanitas omnes virtutes evertit.

Vanagloria nonne in eos etiam irrepit, qui majoribus ſunt ornati virtutibus? Et licet non æque noxia ſit, ac ſuperbia, nonne ſaltem omnes virtutes aufert, quas in illis deprehendit? Satis enim eſt earum laudes, & encomia perquirere, ut illarum meritum, fructuſque amittatur. Quis autem ex iis, qui virtutibus magis præditi ſunt, ſecretam hanc vanitatis tentationem non ſentit? Nonne hic laudum amor omnem recte factorum fructum decerpit, ac diſſipat? Inter eos, qui meliori fide operantur, ac maxima ſimplicitate, nonne hoc vitium maxime naturale eſt? Statim ac in ſe aliquem virtutis ſenſum percipiunt, nonne ipſi quidem ſibi complacere, alios vero contemnere ſolent? Statim munerum ſuorum obliviſcuntur, ut commentitiæ perfectionis ſuę recordatione paſcantur. Si clam aliquid laude dignum committunt, nonne illico illud in lucem proferre geſtiunt? quod ſi ipſi palam prædicare non audent, nonne aliis curam ejus rei amplificandæ relinquunt? Hoc pacto inanis gloriæ cupiditas cor, mentemque plurimorum fidelium corrumpit. Nihil prodeſt ex animo alia expuliſſe vitia, ſatis eſt huic aditum aperuiſſe: parum juvat virtutum collegiſſe theſaurum; hoc enim vitium ſatis eſt ad omne earum meritum auferendum. *Idem.*

Hominum laudes quærendæ non ſunt.

In pietatis, virtutiſque actionibus ſatis eſſe debet oculus Dei, quin oculus hominis emendicetur, & requiratur; atque conſcientiæ noſtræ teſtimonium uberrimus eſt eorum laborum fructus, quibus in pietate excolenda exercemur, quin hominum exquiramus approbationem, quorum intuitus, & exiſtimatio nihil conferunt, ut bonæ actionis pretium augeatur. Cur autem tantopere laboremus, ut humanos plauſus mereamur? Deo uni placere debemus: *Cui vivendo operam damus, huic nos approbemus*, ajebat Ethnicus quidam, qui hac in re nobiliores fovebat ſenſus, quam Fideles quamplurimi. Quid prodeſt nos ab hominibus virtute præditos haberi, ſi Deus hoc falſum eſſe cognoſcat? & quid ad nos, ſi ab hominibus tales non habeamur, cum Deus tales eſſe judicet? Hac de cauſa Iſaias Propheta teſtatur Dei judicium iis præſertim graviſſimum futurum, qui externa tantum virtutis ſpecie oblectantur: *Dies Domini ſuper omne, quod viſu pulchrum eſt*. Quandoquidem merces noſtra ab hominibus nobis expectanda non eſt; virtutum noſtrarum merita, ac veritas non ſunt ex eorum ſenſu, oculiſque metienda, ſed ex oculis Dei unius, qui eorum futurus eſt judex, & remunerator. *P. Grizel, Sermone de Vanagloria.*

Opera bona facienda non ſunt, ut videantur ab hominibus. *Matth. 5.*

Dei Filius nequaquam omnino prohibet, ne opera noſtra bona ab hominibus videantur: *Sic luceat lux veſtra coram hominibus, ut videant opera veſtra bona*. Cum hæc ſint opera lucis; dies, non autem nox pro illis facta eſt; hoc eſt non tenemur ſemper ſecreta conquirere loca, & receſſus, ubi fiant: illud vero prohibetur, ne faciamus ea, ut ab hominibus videamur, quemadmodum hipocritæ Evangelici facere conſueverant: *Omnia ſua opera faciunt, ut videantur ab hominibus*, & hoc explicite Salvator vetat: *Attendite, ne juſtitiam veſtram faciatis coram hominibus, ut videamini ab eis*. Ubi non ait ſimpliciter, opera bona non eſſe facienda coram hominibus, ſed ait facienda non eſſe ut videantur, atque hoc pacto humanæ laudes, plauſuſque concilientur; quia tunc bonum, quod pertinet ad Deum in criminoſos uſus impenditur. Opus bonum non eſt uni referendum homini illud facienti, ſed Deo ejus faciendi gratiam tribuenti; ideoque ipſe Dei Filius vult ab hominibus ea videri bona, quæ facimus: *Ut videant opera veſtra bona*; non ut in hoc moremur intuitu; ſed ut altius illum provehamus. Quo autem? ad gloriam Dei: *ut glorificent Patrem veſtrum*. Videant, quæ bene, ſancteque a vobis fiunt, non ut vos laudibus cumulent, ſed ut inde mentem ad Deum attollant, ejuſque glorificandi occaſionem arripiant. *Idem.*

Matth. 6.

Matth. 5.

Quam fragilis ſit gloria, quam ex benefactis in terra percipere quærimus.

Si conſiderare velimus gloriæ qualitatem, qua vanitas ea, quæ bene facimus, hic in terris remuneratur; nomen vanæ, quod hæc illi appingit; ſatis oſtendit, non eſſe eidem fidendum. Ea quippe adeo fragilis eſt, & caduca, ut brevi corruat; adeo exilis eſt, ut nullum corpus habeat: ideoque SS. Patres ad illius vanitatem quidam exprimendam ex iis, quæ in terris ſunt magis inania, ad brevitatem vero indigitandam ex iis, quæ magis fluxa, atque fragilia, imagines ſunt mutuati. Dicere ſatis eſt, illam ab hominum opinione, & ore pendere; illi non majorem ineſſe ſoliditatem, quam verbis eorum, neque majorem diuturnitatem, quam tempus, quo ea proferuntur. Quapropter Sanctus Auguſtinus ait, eum qui gaudium ſuum in vano plauſu conſtituit, ſuper fundamento laborante, atque nutante ædificare; lingua enim hominis nihil ſolidum habet. *Idem.*

De terreni honoris, & gloriæ vanitate.

Cogita primum honoris brevitatem, qui tandiu viget, quandiu ardor populi commoti, ac ſingulis momentis opinionem mutantis. Deinde, numquamne tu ipſe expertus es hujus honoris, cui nihil ſolidum ineſt, ruinam, & vanitatem? levis aura, non aliud; inanis fulgor ſtatim evaneſcens; ſonitus aurem feriens, ac ſtatim quieſcens; tumultuaria acclamatio, quæ majorem ſtrepitum edit, quam afferat fructum. Ad hæc mundi ignorantiam conſidera, qui ſæpe in gloriæ diſtributione decipitur, quam non merenti benigne largitur, merenti vero detrectat. Præterea quæ in ejus plauſu inconſtantia deprehenditur! Quot nobis ob oculos verſantur illorum exempla, quos nudius tertius populus venerabatur, & quos non multo poſt contrivit, dejecit, ac per compita, atque trivia detraxit? *Idem.*

Poſt honorem, & gloriam major eſt confuſio.

Confuſio, cui gloria præceſſit, eo magis creſcere videtur, quo major fuit honor, quem eſt ſubſecuta. Profecto ſi poſt confuſionem gloria aliquam habet ſuavitatem, atque ſi homo de caligine, & ſqualore carceris eductus, diei radiis majori cum lætitia perfruitur, quam niſi calamitas illa præceſſiſſet: potiori jure dicendum eſt, animum, qui malis hujus vitæ dolet magis, quam bonis gaudeat, poſt exantlatos honores recenti ignominia gravius affectum iri, quam ſi hoc illi accidiſſet infortunium abſque quod antea affectus fuiſſet honore. Et ratio conſtat; cum enim humana mens natura ſua feratur magis ad labores, doloreſque ſuos exagerandos, quam leniendos, ubi ſe de honoris gradu in ignominiam delapſam videt, facere nequit, quominus præteriti temporis cum præſenti comparationem inſtituat; & quamvis pręteritum jam elapſum ſit, ac illius tantum memoria ſuperſit; hoc minime prohibet, quominus augeat pudorem, doloremque ſuum, & quaſi præteriti temporis fulgor adhuc vigeret, putat, inde confuſioni ſuæ cumulum accedere, quod per illum magis hominum oculis exhibeatur conſpicienda. *Idem.*

De vanitate, & vanagloria, & quod nobis afferant malum.

Quid autem prodeſſe tibi poteſt in pretio ab hominibus haberi? Nullum bonum eſt, quod inde expectare poſſis, immo graviſſimum eſt illinc expectandum malum. Illi ipſi, quos habere cupis teſtes eorum, quæ bene operaris, fiunt latrones illum eripientes theſaurum, qui in cœlo tuto collocandus eſt. Vel dicam melius, non illi, ſed tu ipſe hunc eripis theſaurum; & hoc depoſitum, quod in Dei ipſius manibus habes. O novam furti ſpeciem! quod neque ærugo poteſt corrumpere, neque fures auferre, momento inanis gloria corrumpit, & aufert. Hæc tinea eſt illud ipſum depaſcens, quod eſt incorruptibile; fur eſt, vim ſuam in cœlum uſque proferens, theſaurum tuum eripiens, regnum auferens tibi, omnibuſque te illius æternis opibus exuens. Cum enim ſciat Dęmon, theſaurum hunc, quem theſaurizamus in Cœlo, vi ſuæ non patere, neque vel ærugine vitiari, vel a latronibus auferri, vel nullis ipſius inſidiis labefactari poſſe; ad illum rapiendum inani utitur gloria, ac per eam facit, quod per ſe facere non potuiſſet. *Ex Divo Chryſoſtomo in S. Matthæum.*

Fragilitas inanis gloriæ.

Videmus quotidie reliquias, quę adhuc ſuperſunt, inſignium actionum, quas pręteritorum ſæculorum Heroes, atque Imperatores edidere, in dies ſingulos evaneſcere, ex memoria noſtra deleri, atque alio obrui ſilentio. Videmus eos qui urbes ædificarunt, inſignes victorias retulerunt, integros populos ditioni ſuæ ſubegerunt, qui ſibi trophæa, ac ſimulacra collocari juſſerunt, & qui exercituum ſuorum terrorem in omnes terrarum plagas attulerunt, ſenſim in hominum oblivionem cecidiſſe, ut vix eorum nomina cognoſcantur. *Idem.*

De gloriæ cupiditate.

Gloriæ cupiditas mira eſt animi affectio, quę ſexcentis ſeſe variis rationibus effert. Quidam, ut in honore habeantur, principatus affectant, alii opes, alii corporis vires, & robur deſiderant. Tyrannicus hic affectus longius adhuc procedens, efficit, ut quidam eleemoſynis, alii jejuniis, alii precibus gloriam aucupentur, tot varia capita, ac facies huic inſunt monſtro. Mirum eſſe non debet, ſi homines in mundi hujus magnificentia, at fulgore gloriam inquirunt; ſed mirum eſt, nec ſatis unquam

BIBLIOTECA CENTRAL

vituperandum, quod ex bene factis, ex jejuniis, precibus, eleemoſynis inanem gloriam perquirant. Fateor equidem me ſumma animi ægritudine confici, cum video actiones adeo ſanctas ſecretæ hujus vanitatis veneno corrumpi; malum hoc tanta me triſtitia dejicit, quanta ſi viderem inſignem, nobilemque virginem educari, atque exornari; ut in omne libidinum genus proſtitueretur. *Idem, Sermone 69. in S. Matthæum.*

Pati non poſſumus eos, qui res ſuas jactitant, ac gloriantur.

Nemo nobis magis accidit importunus, quam qui gloriæ cupidus ſeipſum laudibus celebrat, thus ſibi adolet, ac inani paſcitur fumo. Id genus hominum vanitas videtur, & quo altius illos ſe ſe attollere intuemur, eo magis illos deprimere adnitimur. Et ſane quo magis mundum conſectamur, inde gloriam percepturi, eo magis a nobis ille recedit, ac nos illudit. Ita prorſus oppoſitum noſtris accidit votis; optamus mundo eſſe admirationi, illum nos videntem exclamare: Quam bonus eſt iſte? quam effuſus in pauperes? Quam virtutum luce coruſcans! At e contra dicet: Quam vanus eſt! Quam facile intelligitur, id quærere, quomodo hominibus potius placeat, quam Deo? Sin autem bonum, quod facis, celare contendes; tunc ille te laudibus proſequetur. Deus ipſe tot recte facta diu latere non ſinet; ſi illa ſuffocare conaberis, ipſe ea in apricum proferet, eaque longe notiora efficiet, quam tu facere potuiſſes. Vides ergo nihil magis adverſari gloriæ, quam perquirimus, quam bene agere, ut videamur, & celebremur ab hominibus. Oppoſitum facere debemus illi, quod cupimus; etenim quin virtutem noſtram inſignem faciamus, cauſa erimus, quod vanitas noſtra ab hominibus quidem agnoſcetur, a Deo vero punietur. *Idem.*

Vanitas efficit ut in ludibrium traducamur.

Vitium hoc ita omnia rationis lumina extinguit, ut qui eidem obnoxii ſunt, de ſana mente dejecti videantur. Dementem illum putaremus, qui tribus tantum cubitis altus, ſe montis magnitudinem exæquare contenderet, cui hoc perſuaſum eſſet; & qui caput etiam extolleret, ratus ſe altiora montium cacumina ſuperare: Poſt inſaniſſimum hoc factum nullum ulterius dementiæ argumentum exquireremus. Ita cum vides hominem, qui ſe pluris, quam reliquos facit; & qui dolet, eo quod cum aliis hominibus vitam vivere debet, ne alia inſaniæ ejuſdem inquiras teſtimonia. Eo magis irridendus eſt, quam illi, qui rationis uſum amiſerunt, quod ultro in hanc inſaniam irruit, atque dementiam. *Idem Sermone 58.*

Qui vere virtutibus præditi ſunt, hominum exiſtimationem contemnunt.

Populi plauſibus ne afficitur quidem qui ſuæ virtutis eſt conſcius; & eo majorem meretur gloriam, quo magis illam flocci pendere videtur. Qui nimis ſollicite mundi æſtimationem conſectantur, in hac ipſa vita bonorum operum ſuorum mercedem recipiunt, & nihil pro æternitate merentur. Senſus hic ex Evangelio decerptus eſt; vere dico, has omnes eleemoſynas quæ tanta pompa, ac fulgore erogantur, ne minimum quidem nobis ad ſalutem prodeſſe. Qui buccina clangunt, ut ea, quæ ab ipſis bona fiunt, omnibus comperta, explorataque fiant, jam receperunt mercedem ſuam, ac ii qui ſua oſtentant jejunia, & mortificationes, omnia horum merita amittunt. Docet Dei Filius opera noſtra bona clam eſſe facienda. Deo uni, non hominibus ut placeamus, adnitendum eſt; merces quam ab hominibus recipere poſſumus fluxa eſt fragiliſque; Deus vero æternum, ac infinitum nobis præparat præmium. *Ex D. Ambroſio.*

Singularitas vanitatem inſpirat.

Nihil viris bonis vanitatem facilius poteſt immittere, quam ſingularitas, Divus Bernardus ait; gaudemus, ubi inter alios eniteſcere videamus, & in profeſſione, ordineque noſtro principes, atque ſancti alicujus facinoris capita exiſtimemur. In dominatione, atque ſuperioritate naturalis quædam invenitur oblectatio, quam non ita facile ipſa etiam Chriſtianæ Religionis compeſcit auſteritas; nominis celebritatem ſibi comparare quiſque ſtudet, alioſque exiſtimatione prævertere; cumque ipſa devotio ſolida non eſt, duo devoti ſibi conſentire non videbuntur. Ara contra Aram erigitur; virtutes virtutibus opponuntur; in partes hinc inde diſceditur; uterque ſuos diſcipulos habet, alter Apollo eſt, Cephas alter; uterque ſibi ſanctitatis principatum vendicat; nonnumquam etiam ultro citroque ſibimet fidem abrogare contendit; hunc charitatis defectum conſcientiæ ſuæ debitum putat, & quin charitatis æmulatione contendat, exiſtimationis, & gloriæ contentione decertat. *Flechier in Panegyrico S. Antonii.*

Quam periculoſa ſit vanagloria.

Genties dictum fuit, inanem gloriam bonum eſſe vitro ipſo fragilius; verum hoc minime prohibet, quo minus virtutes ipſæ, quæ melius confirmatæ videntur, quotidie in formidabilem hunc ſcopulum allidantur. Illa vento ſimillima eſt, cui toties fuit comparata; cum enim leviſſima rerum omnium ſit, tamen firmiſſima quoque quatit ædificia, craſſioreſque arbores convellit. Jure dici poteſt ex omnibus vitiis nullum extitiſſe, quod tot animas in via pietatis deterruerit, nullum quod eſt ſublimi perfectionis apice plures in teporem imo etiam in improbitatem dejecerit. Cætera vitia uni tantum virtuti adverſantur; hoc omnibus idque huic peculiare eſt, quod quin infirmetur prout illæ magis convaleſcunt, & roborantur, cum ipſis quodammodo reficitur, ac confirmatur; quoniam homines vanægloriæ numquam ſunt magis obnoxii, quam cum in ſe vera adeſſe merita intelligunt. *Pater de la Colombiere in Chriſtianis Conſiderationibus.*

Eorum miſeria qui propter inanem gloriam operantur.

Hujus viæ homines miſeri profecto ſunt, quoniam omnes crucis ſpinas patiuntur, quin ſperare poſſint ſe illius fructu perfruituros; quoniam ſanctitatem deſerunt, poſtquam eos omnes perpeſſi fuere labores, qui ab eadem alios deterrent; & per anguſtam viam, quæ ad Paradiſum adducit, ad infernum feſtinant. Sed licet miſeri, miſericordia tamen indigni ſunt; quia ultro amplectuntur quidquid in virtute arduum eſt, ac difficile, quin virtutem ipſam amplectantur; in illa odiſſe videntur illud unum, quod amabilius in ipſa invenitur, ac ſibimet eas omnes excuſationes auferre quas alii invenire poſſunt in iis difficultatibus, quibus illa eſt circumſepta. *Idem.*

Plura inanis gloriæ ſtudio, quá propter Deum, ſalutemque noſtram operamur.

Longe plura pro vanagloria, quam pro ſalute noſtra patimur, & neſcio utrum potior eorum, qui chriſtianam vitam ducunt, pars ſalutem omnino impoſſibilem judicarent, ſi ea omnia, quæ vanitas jubet, eſſent efficienda. Non loquor de Scribis, & Phariſæis; nemo unus ignorat, hos hypocritas ſeſe auſteritatibus ad maciem redigere, ac omnium bonorum ſuorum decimam partem pauperibus erogare conſueviſſe. Loquor autem de plurimis piis hominibus, qui omnem laborum ſuorum fructum amittunt, quia non alium ſibi propoſuere finem, quam ſpectatores habendi, qui exiguum laudum thus ſtatim pro ſuis laboribus, ſuiſque auſteritatibus perſolverent. Quam miſerum eſt, eos homines, qui alioquin adeo ſapientes ſunt, bene morati, virtutibus præditi, & qui ſpiritualibus divitiis onuſti eſſe debere viderentur, cum morti ſunt proximi, bonis operibus vacuos eſſe, quod amor gloriæ quæcumque eorum bona corruperit, & diſſipaverit! At quænam erit extremo Judicii die eorum futura confuſio, cum Deus omnibus eorum ſordes, atque inſaniam palam aperiet? *Idem.*

Contemneris, de novo honoraris, ubi inanis gloriæ ſtudioſus deprehenderis.

Si actiones veſtræ ſpectentur, quid eſt, quod quæritis, numquid periculum eſt, ne non intelligatur ex ea ratione, quæ vos ad agendum inducit? Et profecto difficillimum eſt celare diu ingentem placendi cupiditatem; non ſemper nobiſmetipſis cavere poſſumus; affectus plurimos exitus habet ſecretos, per quos nobis invitis ſeſe prodit tunc etiam, cum minime cogitamus. Quo in pretio autem habeantur, qui laudari cupiunt, & qui hoc unice inquirunt, probe noſtis. Mirum eſt, nihilominus verum, ne mundo diſpliceamus diſſimulandam eſſe diligentiſſime eam, qua eidem placendi flagramus, cupiditatem: illos tantum colitis, qui nihil propter ipſum operantur: luditis operam ſi propter illum aliquid facitis; ſi enim agnoverit, vos, ut ſibi placeatis, adlaborare, ſe jam ea perſolviſſe putat, quæ veſtris erga ipſum officiis deberi poſſet exiſtimare. *Idem.*

Quidam laudem putat, quod mera eſt adulatio.

At enim fortaſſe inquies te ſatis uberem laborum tuorum ferre fructum, quoniam re ipſa laudaris, omneſque non vulgaris exiſtimationis notas recipis; ſed proh Deus! cur ita temetipſum fallere oblectaris? Parumper diligentius conſidera, quid accidat in vita, ac invenies inſignes has exiſtimationis notas nequaquam id ſignificare, quod reris; atque cognoſces hæc ipſa encomia vulgo cuicumque deferri, & a te quoque quotidie iis tribui, quos tamen nullo habes in pretio. Quiſnam hodie non laudat, ſeu ad mutuas ſibi redimendas laudes, ſeu ad animos hominum captandos,

dos, quos fere omnes aſſentationibus pervios eſſe non fugit? Numquamne coram eos laudibus ornari audiſtis, de quibus plurima eorum nomini non ſatis æqua dicta fuerunt, ubi integrum fuit, animi ſenſus proferre? Nonne mortalium omnium ſtultiſſimus ſum, ſi ſolum me putem bona fide laudari, atque de me ſincere dici quæ ab aliis per irriſionem, vel ad ſummum ob neſcio quod urbanitatis officium, quod conſuetudo fere neceſſarium effecit, dicuntur? *Idem Pater de la Colombiere.*

Quomodo Dæmon opera noſtra bona vanagloria corrumpit.

Bona opera, quæ Dæmon prohibere non potuit, vanagloria corrumpere adnititur, quemadmodum Pharao cum non poſſet ſteriles efficere Judæorum mulieres, filios earum vix natos, vel ſaltem, ubi nati deprehendebantur, juſſit ſuffocari. Intentio prava eſt tamquam obſtetrices illæ, quæ eodem tempore, quo ex matrum alvo pueros educebant, eoſdem jugulabant; & vanagloria eſt veluti ſatellites illi, qui aquis ſubmergebant pueros, qui ex Ægyptiarum obſtetricum manibus evaſerant, ſtatim ac ab illis deprehendebantur. Hac de cauſa opera bona celanda ſunt, quemadmodum Moyſem mater abſcondit: *Quæ concepit, & peperit filium, & videns eum elegantem, abſcondit eum. Idem.*

Exod. 2.

Inutilitas eorum, qui pro inani gloria laborant.

Victoriæ noſtræ arma ſunt, quibus utitur Dæmon ad victoriam de nobis referendam, inde occaſionem arripiens vanam gloriæ cupiditatem nobis inſpirandi. Plurimum laboramus, nihil lucramur; amittimus omnia, ſervi ſumus mundi, ſervus indefinenter laboribus exercetur, omniſquè laborum ejus fructus ad illius Dominum pertinet. Fumum ſequimur, quem numquam apprehendimus; theſauros, quos in manibus habebamus, relinquimus; feſtinamus Deo placere, & hominibus; & his quidem non placemus, illi vero maxime diſplicemus. *Idem.*

Indignum eſt pro vanagloria laborare.

Difficile eſt ſimul coram Deo, & hominibus gloriam acquirere; ac fieri nequaquam poteſt, ut veram acquiramus gloriam, ſi illam quæ ab hominibus, illi, quæ a Deo procedit, anteferamus. Quam igitur majorem ſibi mortalis inferre poteſt injuriam, quam hac in opinione decipi? & nonne maximam quoque infinitæ Sapientiæ contumeliam adfert, qui illius exiſtimationem inani mundi hujus gloriæ cenſet poſthabendam? Quomodo iſtud cum Evangelio conciliari poteſt? nonne hic e contra mos eſt, ac ſpiritus Ethnicorum? Ita nihilominus in ipſo Chriſtianæ Religionis ſinu conſuevit, ubi conatur Dæmon idololatriæ inanis gloriæ, terrenique honoris ſubrogare cupiditatem: qui enim omnia ad propriam refert gloriam, hic fit Deus ſuimetipſius. *P. Dozenne in morali Jeſu Chriſti loquens de humilitate.*

Injuſtum eſt laudari velle.

Quænam cauſa eſt, propter quam coli, laudarique cupis? bona, quæ poſſides, tua non ſunt; ſed ex omnibus bonis, omnium minimus, honos ad te poteſt pertinere. Præcipuus enim creaturarum finis gloria eſt Creatoris; & in mundo inutilis eſt, qui non adnititur eum colere, qui mundi hujus eſt dominus. Sed te dignum præbes contemptu illius, ſi ab hominibus in pretio haberi contendis. *Idem.*

Magna vanitas eſt generis nobilitatem oſtentare.

Ne glorieris coram hominibus, quod tibi nomen eſt illuſtre, ne quantum aliis generis præſtas nobilitate, tantum actionum indignitate illis inferior ſis. Quin eam affectes gloriam, quæ ab hominibus proficiſcitur, utile eſt, quodammodo amovere gloriam, quæ precedit a Deo, illi clypeum humilitatis opponendo. Improbus homo qui præclara patris ſui facta jactitat, vel diſcipulus nequam, qui magiſtri ſui eximias dotes commendat, quin ſibi honorem, atque exiſtimationem comparet ita in alieno demetens agro, dedecus ſibi conflat, & ignominiam; quilibet enim ex eo quærere poteſt, quomodonam arbor tam bona inutilem ramum protulerit? *Idem.*

Deus Sanctis eorum virtutes abſcondit, ne ſuperbiant.

Sæpe uſuvenit, ut in iis, qui ſolidam non habent virtutem, virtus ipſa vanitatem producat; cum illi, qui in virtute firmas radices jecerunt, ſeipſos humilient; rati ſibi deeſſe virtutem; & hæc felix boni, quod poſſident, ignorantia efficit, ut dæmon illis eripere nequeat, quod ipſi nequaquam poſſidere arbitrantur; vel ut illi Dei favores conſiderent veluti tot debita, a ſe numquam diſſolvenda. Sed præterea norunt, quo plura ſunt merita Sanctorum, eo magis illis metuendas eſſe dæmonis inſidias, quemadmodum navis opibus onuſta facilius a Piratis impetitur. Verbo; Deus ſæpe nobis oculos claudit, ut virtutes, quas poſſidemus, nobis abſcondat: dæmon vero e contra in nobis eas oſtendit virtutes, quas minime habemus. Hæc vero infelicitas noſtra eſt, quod malumus oculos aperire, eoſque conjicere in ea, quæ vanitati noſtræ blandiuntur, quam quæ nos pudore ſuffundunt. Ita amor proprius in mente noſtra eam noſtrum deſcribit imaginem, ex qua veros defectus, qui nobis adſunt, expungit, in eorum locum fucatis coloribus fallaces virtutes ſubſtituens. Sed licet has re ipſa haberemus virtutes, quas falſo in nobis adulatio commendat; hominum encomia, eas nobis ad cogitandum proponentes, efficerent, ut quamprimum evaneſcerent: cum e contra, a nobis non cognitæ, felicius ſerventur. *Idem.*

Major requiritur virtus ne injuriis movearis.

Sublimis quidem requiritur ſanctitas, ne alienis offendamur injuriis, atque ut eas hilari, lubentique animo excipiamus; at longe perfectiori ſanctitate opus eſt, ne laudibus vitiemur, atque ut illas ægre, gravateque feramus. Virtus ut plurimum auroræ ſimilis pleno die diſſipatur, neque propius unquam ſuum attingit finem, quam cum micat fulgidius. Si ſanctitas debet aliquando coram mortalium oculis apparere, ſuis numquam apparere vult. Cave igitur, ne tu ipſe de virtutibus tuis loquaris, eam prætexens cauſam, futurum videlicet, ut illis, qui eas audierint, proſint: nihil enim proximum tuum magis ædificare poteſt, quam humilitas tua. *Idem.*

Laudum cupiditas ſæpe injuſta.

Undenam hæc oritur inexplebilis laudum cupiditas, licet illas non mereamur; atque extrema hæc alios, quos laudibus vere dignos cenſemus, laudandi repugnantia? Sane Regius Propheta merito ait, filios hominum vanos eſſe, & mendaces in judiciis ſuis: ſibi enim vendicare, atque appetere laudem ſine meritis, ac in aliis meritum cum laude pati non poſſe, hæc nonne ſimul eſt inſana vanitas, inſigniſque injuſtitia? Ille ſolus æquus eſt, qui de rebus ita judicare vult, ut reipſa ſunt, & eſſe bona fide creduntur: ſed præſtat magis ſe credulum in aliorum gratiam, quam ſuam præbere; licet ſæpe contingat, utrobique nos falli. Poſt omnia tandem, ubi de laudibus agitur, tutum non eſt humana ſequi judicia: Deus unus eſt, a quo ſumus judicandi. *Idem.*

Sanctis omnem actionum ſuarum gloriam in Deum rejiciunt, quia vel exiguam ſibi referrent particulam.

Bonus Dei ſervus, cum Domini ſui gloria per ipſum traducitur, non patitur, minimam illius partem in manibus ſuis permanere; neque gloriatur, quod ipſum dignatus fuerit Deus potentiæ ſuæ inſtrumentum efficere. Hoc in ſenſu S. Bernardus dicebat; qui me laudant, cooperiantur confuſione, & ego videat illis ita contemptibilis, ut me tot laudibus celebraſſe erubeſcant. Utinam tantum coram hominibus dejiciar propter veros defectus, qui contemptu digni in me reperiuntur, quantum propter fallaces virtutes omni indignas exiſtimatione commendor. *Idem.*

Periculum amantium & quærentium laudes.

Quoties avidi laudum, quæ vobis non debentur, eas deperitis? Sub pedibus veſtris feruntur flores, quos conculcare deberetis; ſed ex illis vobiſmet corollas efficitis. Licet in vobis virtus centuplo major eniteſceret, ſcitote eam diſſipatum iri, niſi hujuſmodi tentationibus reſtiteritis, & adulatores veſtros, qui immeritis laudibus vos inflabunt, vobis ablaturos, quidquid ſolidum inerit, Chymicos imitati, qui in commercium proferunt vitiatum, adulteratumque metallum, poſtquam verum abſumpſerunt. Quid ad hæc inquient tot mortales, qui inſana vanitate tumidi, non ſolum appetunt laudes, ſed inſignes tantum, immodicaſque dignantur admittere; qui ſcire cupientes, quid de ſe homines ſentiant, venales animas nutriunt, quæ in favorem ſuum populi exiſtimationem prævertant, qui propter exiguum aliquod bonum, quod fortaſſe fecerunt, propter exiguam ſtipem, quam erogaverunt, propter opellam obærato civi præſtitam, Phariſæo ſimiles gloriantur, tuba canunt, ac fallaci virtutum ſuarum oſtentatione mortalibus fucum faciunt? Quid inquient, qui eas jactitant qualitates, quas minime habent, & habere deberent? Qui ſe ridiculos præbent fatua illa oblectatione, qua adulantium voces excipiunt; qui coram Deo ſontes ſunt, quod bonum ſibi minime debitum vendicant? Verum, fictumque, quod in ſpecie tantum eſt, quodque reipſa eſt, quod chimericum, & commentitium, quod effectivum, & ſolidum, omnia illis proſunt, cum inde inanium meritorum ſuorum ideam aliquam poſſunt adſtruere. *Ex Dictionario Morali, Sermone I. de humilitate.*

Id

BIBLIOTECA CENTRAL

Aſſentis decepti laudibus eos nos eſſe credimus, qui dicimur, & intumeſcimus.

Id genus homines gaudentes, quod in ſe major ingenii vis, eruditionis copia, pietas in Deum, erga amicos fides, ac in rebus agendis dexteritas inveniatur, quam re vera ſit, incaute decidunt in laqueum, & niſi ſibimet dicere audeant, injuſte hunc ſibi honorem deferri, ſibi blandientes ſe dignos putant, qui primos gradus obtineant, ac illi, a quibus replentur. Hæc mulier ſe formoſam putat, quia per indignam animi levitatem iis fidem habet, qui ſpeciem ejuſdem laudibus celebrant; cumque alii ejus credulitatem in jocum traducant, ipſa ſibi plaudit. Illa propter opes, quibus diffluit, antiquiſſimi generis nobilibus matronis ſe parem putat. Laudari cupimus, ac libenti animo excipimus ea, quibus ornamur, elogia, rati illa eo magis nobis deberi, quo majori liberalitate eadem comparamus. *Idem.*

Quomodo laudes, & vanitas evitandæ ſunt.

Cum ab hominibus laudaris, non lætari, omnem amovere exteriorem hunc apparatum, quo ut plurimum nobis mortalium reverentiam conciliamus, ac tantum ſibi reſervare, quantum opus eſt ad proximum regendum, vel ædificandum, hic verus eſt modeſtiæ caracter. Verum cum velit aliquando Deus in hoc etiam mundo coli virtutem, quam ſancti viri occulere ſtudent, quid his faciendum demonſtrat? Reformare pro virili parte debent judicium eorum, a quibus laudantur, ſeu putent illi in ipſis ea videre, quæ minime ſunt, ſeu ea eſſe putent, quæ vere ſunt: cumque timida eorum modeſtia efficere nequeat, ne ab aliis habeantur in pretio, maximum humilitatis illorum ſecretum eſt gloriam hanc ad verum ipſius principium referre cum Regio Propheta exclamando: *Non nobis, Domine, non nobis, ſed nomini tuo da gloriam. Idem.*

Pſal. 113.

Malum, quod in nobis vanitas gignit.

Sanctus Gregorius Moralium ſuorum libro 22. capite quinto ita loquitur: Deus primum quidem gratiam ſuam in hominum cordibus ſerit, gratiam inquam, quæ quaſi ſemen vitæ plenum in bonis operibus, quæ faciunt, germinat, & mox per conſummatam, abſolutamque ſanctitatem ad perfectionem, juſtamque ſuam magnitudinem pervenit. Verum cum accidit hos homines vanitatis ſuæ motibus indulgere, arbor hæc, quæ creſcere potuiſſet, moritur, & in ipſo ſemine computreſcit. Cum vero poſt aliquot bona opera, quæ fecerunt, lethali vanitatis ſuæ peſte corrumpantur, ſimiles ſunt arbori, quæ poſtquam germinavit, areſcit, & languet. Sed licet neque aſſentationibus, quibus virtutes ſuæ celebrantur, aurem præberent, neque exterioribus vanitatis ſpeciebus deciperentur; ſatis, ſuperque illos corrumpere poſſet laus ipſis delata, & cum voluptate percepta. Hæc oblectatio omnem bonorum operum fructum evertit; arbores ſunt furentibus aquilonibus vehementer agitatæ, ac tandem radicitus convulſæ periculoſa hac tempeſtate, quamvis diuturno, feliciqne incremento antea confirmatæ fuiſſent. Periculoſa inquam; nam ſicuti arbor, quo magis procera eſt, eo magis ventorum viribus, & furori eſt obnoxia; ita prout ad altiorem virtutis gradum homines attolluntur, eo vehementius adulationum, laudumque flatibus concutiuntur. *Idem.*

Unuſquiſque propriam gloriam inquirit, & ſecreta hac ducitur cupiditate.

Omnes fere mortalium conditiones hac in re ſibi conveniunt, quod unuſquiſque propriam gloriam, & honorem inquirit: *Non fere quiſquam eſt, qui humanam non appetat gloriam*, Sanctus Auguſtinus inquit in Pſalmum I. Hic militiæ nomen dat, ut ſibi comparet famam; ille forenſibus ſe applicat curis, ut exiſtimationem acquirat; alius Dei verbum annuntiat, & metuendum eſt ne hoc opus ad captandas hominum laudes ſuſcipiat; alius ingentes congerit opes, præda comparat, ſuperbas, magnificaſque domos ædificat; atque in his omnibus vanitate ducitur; quæ adeo univerſalis eſt, ut longe pauciſſimi hujuſmodi cupiditate non teneantur. Illi ipſi, quorum humillima, atque abjectiſſima conditio eſt, eo imitantur, qui ſibi maxime præſtant, atque majores exerunt conatus, majoreſque ſumptus profundunt, quam ſua ferat conditio, ut cum illis opibus, & dignitate contendant. *Abbas Trappenſis. Collatione pro 4. Dominica Adventus.*

Vanitas quam ex ipſis naturalibus bonis haurimus.

In hunc ſubtilium vanitatum numerum eas rejicio, quæ præſertim ad mentem referuntur. Talis eſt eorum vanitas, qui tamquam egregia haberi volunt ingenia, qui gloriantur ob aliquot bona, quæ a natura ſortiti ſunt, vel quæ ſtudio ſibi compararunt, & quæ ipſi amplificant bona opinione, quam de ſua eruditione concipiunt; quod efficit ut in conceptu, ſenſuque ſuo quamdam commentitiæ ſuperioritatis ſpeciem conſtituant, ubi ſe plurimum mereri putant, atque ſibi licere credant inſolenti ſe ſe jactare audacia, & reliquos mortales contemnere. Atque utinam in humanis hiſce bonis vanitas iſta ſubſiſteret! ſæpe ad ea etiam, quæ pietatis ſunt, prætergreditur. Videbis in terris quoſdam, qui virtutem ſe colere profitentur, & qui ſecretam vanitatem inani zeli prætextu contegentes devotionis ſe magiſtros faciunt, judices, atque cenſores. Parvum in ſemetipſis tribunal attollunt, ubi omnia aliorum opera ad trutinam, judiciumque vocant, & univerſe damnant quidquid a proprio diſcrepat ſenſu, hoc eſt quidquid ab eorum ingenio, ac libidine abhorret, quaſi ſoli eſſent devoti, ac ſoli vere Evangelicam morum diſciplinam ſervarent. *Biroat Sermone octavo Adventus.*

Ridicula mulierum vanitas.

Hujuſmodi vulgo ſunt mulierum vanitates, quarum fundamentum fatuum eſt, atque infirmum, quoniam levibus de cauſis ſuperbiunt, & pro fragilis formæ umbra, quam habere credunt, pro bono quopiam, quod poſſidere putant, & quod ſæpe effectus eſt ſceleris, ac damnationis parentum ſuorum, intumeſcunt. Non deeſt dementia quædam, ac mentis infirmitas in hujus vanitatis effectibus, quoniam ſe ſe producit inani veſtimentorum pompa, quaſi hæc generis vilitatem poſſet contegere, vel mentis defectus auri, lapillorumque fulgore celare. Si addere vellemus verba, actiones, geſtus, quibus ad has exprimendas vanitates utuntur; non deeſſet, unde in jocum poſſemus illas traducere; ſed ſeveriorem merentur damnationem, quia vanitatis earum principium ſæpe magis noxium eſt, & criminoſum. *Idem.*

Cum laudes, honoreſque nobis deferuntur, nequaquam ſincere a nobis rejiciuntur.

Fidelis ſervus non ſolum Domini ſui gloriam ſibi non vendicat, verum oblatam etiam rejicit Sancti Joannis Baptiſtæ ſecutus exemplum. At nos itane conſueſcimus? Hæccine nobis ineſt conſtantia, ut oblatos reſpuamus honores, & in eum rejiciamus, ad quem merito pertinent? An potius cum habemur in pretio, quod non meremur, quin errorem hunc aperiamus, nonne ambiguos ſermones, ambituſque nanciſcimur, quibus ita oblatis reſpondeamus encomiis, ut altera retinentes manu, quod altera videmur abjicere, eum ſervare gradum, quem injuſte occupamus, & præterea gloriæ humilitatem aucupari conemur? *Abbas de Monmorel, Homilia pro tertia Adventus Dominica.*

Laudes oblatæ Sancti Joannis Baptiſtæ exemplo ſunt reſpuendæ.

Eheu! Cur, ubi ſe ſe offert occaſio, non imitamur Sanctum Joannem Baptiſtam, & rejicientes encomia, quæ non mereremur, cur cum ſancto Præcurſore non dicimus; *Non ſum?* Sentio equidem, has omnes laudes meras eſſe adulationes, quibus vel propter aliquam lucelli ſpem, vel aliam mihi pernicioſam rationem os mihi geſtiunt ſublinire: quia hæc omnia elogia fiunt prima vanitatis meæ, rectæque opinionis, quam de meipſo concipio, cauſa. Sed tantum abeſt, ut intelligamus aliquando omnem hunc fulgorem, qui ex adulatione procedit, inanem eſſe, & adulteratos colores diu non permanere quacumque diligentia applicentur; quod immo ſemper exiſtimamus laudes, plauſuſque eſſe meritorum noſtrorum effectus; cum voluptate recipimus thus illud, quod coram nobis adoletur, & credimus nos modeſtiæ apicem aſſecutos eſſe, cum retinentes naturale illud ſtudium, quo ſemper de nobis æquiſſimum judicium ferre conſuevimus, nihil oblatas laudes amplificamus. *Lambert. Homilia pro tertia Adventus Dominica.*

Qui pietatem colunt præ cæteris vanægloriæ ſunt obnoxii.

Nullum eſt hominum genus tentationi huic magis expoſitum, quam qui pietatem profitentur. Eo tempore vivimus, quo minima virtutis actio coronas meretur. Satis eſt vitam paulo continentiorem ducere, ut Sancti habeamur. Prima verba, quibus alloquimur illum, qui ſæculi vitia abdicavit, ſunt, hunc perfectum eſſe vitæ vere chriſtianæ exemplar: quodque magis eſt deplorabile, in hujuſmodi occaſionibus quin agnoſcamus quam longe ab hac perfectione diſtemus, nobiſmetipſis plaudimus, chriſtianam vivere vitam cenſemus; cœlum nos jam promeruiſſe arbitramur, & adeo infirmo innixi teſtimonio vitia noſtra reformare, & in virtutis via proficere negligimus. *Idem.*

Remedium contra vanitatem, vanaſque laudes.

Si quædam remedia quæris, quæ prohibeant, ne laudes, plauſus, inanis gloriæ cupiditas te capiant; hic habes. Teſtare, te plura iis debere, qui tibi tuos aperiunt defectus, quam iis, qui te laudibus cumulant. Tibi perſuaſum ſit, laudes non eſſe certum meritorum tuorum argumentum, eaſque indiſcriminatim dignis, indigniſque deferri;

ad

ad hæc laudes virus eſſe eo periculoſius, quo jucundius, & quo magis proprium amorem palpat. Ita Sanctus Auguſtinus in Sermone quodam loquitur. Laudes, inquit ille, non ſint laboris mei præmium. Cum divinum ſemen effundo, cur adulantia verba eſſe debent hujus ſeminis fructus? Laudes veſtræ pondus ſunt, quo ne obruar, extimeſco; Omnes hi vani plauſus me in periculum decidendi adducunt. Eas nonniſi contremiſcens audio: laudes veſtræ folia ſunt, ego vero fructus inquiro. Sanctus Auguſtinus, licet humilis, timet tamen, ne laudes ſint lapſus ſui cauſa; numquid tibi major vis eſt, ac virtus, quam Sancto illi? Non times, ne conquiſitæ laudes tibi animum inflent? Homo hic qui te laudat, nonne potius eſt inimicus, qui tibi vulnus infligit, quam amicus, qui de te bene mereatur? *Idem.*

Serm. 5. de Verb. Dom.

Aliud contra perniciosum hoc virus remedium.

Quid igitur faciendum, ut lethiferi hujus veneni effectibus obicem ſtatuamus? Audi remedium alterum, quod propono, ut humilitas tua nullum patiatur detrimentum ex iis laudibus, quas evitare non licet. Eo temporis puncto, quo ab aliis extolleris, temet coram Deo annihila. Si generis ſui nobilitas, ingenii vis, generoſa ſtudia, aliaque bona, quæ tibi large, effuſeque natura donavit, celebrantur, contremiſcens fatere hæc omnia totidem eſſe talenta, quæ tibi bonus elargitus eſt Deus, quæ fortaſſe ad damnationem tuam ſunt in te, quia illa in pravum uſum convertis. Si pietas laudatur tua, virtus, zelus, profitere coram Deo unicum peccatoris nomen tibi convenire. Utere his Prophetæ verbis; *iniquitatem meam ego cognoſco, & peccatum meum contra me eſt ſemper.* Cum Tertulliano dic: *Ego præſtantiam in deliciis agnoſco.* Me dicitis magnum virum, hominem virtutibus ornatum, ſed peccatorum meorum pondus efficit, ut me nequam eſſe peccatorem intelligam. *Idem.*

Pſal. 50.

Lib. 4. de Panit.

Hominum laudes piis viris ſunt periculoſæ.

Perfectiores animæ, quæ in virtutis via maxime profecerunt, quæque a Deo inſignioribus gratiis fuerunt cumulatæ, ſenſim humanis laudibus ſe capi ſinunt; adeo callide, verſuteque amor proprius mentes noſtras fallere didicit. Quapropter maxime intereſt, ut hujuſmodi homines ſibimetipſis caveant diligentiſſime, ſi tuto in via ſalutis cupiunt incedere: hoc enim diſcriminis intercedit inter inanem gloriam, ac reliqua vitia; hæc quidem inter mala naſci; vanam vero gloriam ex ipſo bono, ac virtute originem ducere; & quemadmodum ex prato floribus circum undique picto anguis aliquando prodit morſu inferens mortem; ita & ex ſanctiſſimis operibus oritur vanitas, quæ omne eorum meritum ſuffocat, & vanæ laudes, quæ appetuntur, vera ſunt omina interitus optime factorum; quod quidem miſerrimum malum eſt animæ, quæ cum diu in vita ſua laboraverit, in morte ſe vacuam invenit ac meritis omnibus deſtitutam; malum profecto illi ſimile, quod inſtitori contingit, qui felici curſu ab Indorum littoribus emenſus iter, unde locupletiſſimas merces advexerat, in ipſo portu naufragium faceret. *Ex Homiliis Moralibus. Homilia pro prima Quadrageſimæ Dominica.*

Hominum laudes parum ſinceræ.

Cæterum, licet etiam hominum laudes mihi conciliarem, iiſne uti poſſem, quin me ipſum deciperem, cum liqueat illas parum eſſe ſinceras? Quot homines ego ipſe laudibus, contra id, quod ſenſeram, excepi? Quot verbis probare viſus ſum, quos intus in corde damnabam! Juſte judicemus, & credamus, alios quoque fucatas nobis laudes deferre, ut nos palpent, quemadmodum, & nos alios fefellimus. Officioſis hujuſmodi mendaciis univerſum mundi commercium innititur; alii aliis illudimus; & qui callidius hoc præſtant, magis urbani, honeſtique viri cenſentur. Verum eſto; ſint hominum laudes ſinceræ, & ex vera animi exiſtimatione profectæ, num ideo illis fidendum eſt? Si quidam me habent in pretio, & a quibuſdam contemnor, hoc mihi ſufficere debet? Licet apud multitudinem in honore eſſem, quid hæc eſt multitudo, niſi imperitorum, cœcorum, vel mobilium, atque inconſtantium hominum manus? Horum exiſtimatio beatioremne me facit, an meliorem? Quid prodeſt ab aliis æſtimari, ſi vel invitus pro conſcientiæ meæ tribunali me ipſum damnare debeo? Licet autem æquam mihi ſententiam ferrem, quid iſtud, ſi me Deus reprobat, atque condemnat? *P. Nepveu, Tomo 1. Conſiderationum Chriſtianarum.*

Dementia eſt hominibus placere velle.

Satis eſt, hominibus placere velle, cum aliquod beneficimus, ut diſpliceamus Deo. Sed quæ dementia! Fluxum, fragilemque honorem æternæ gloriæ præfers; miſerum imitaris Regem, qui pro aquæ ſcypho regnum ſuum tradidit. Hic quidem magis miſerandus erat, quam vituperandus; ſiti ad mortem laborabat; cum certiſſime, & vitam amiſſurus eſſet, & regnum, hoc iniit conſilium, ut vitam ſaltem ſervaret. Quid ſapientius? Verum quid inſanius, quam æternam, infinitamque mercedem abdicare ad rem adeo inanem, exilemque, qualis eſt hominum exiſtimatio, comparandam? Se plurimo labore exercere ſine ullo fructu; multa pati mala ſine ullo merito; multa operari bona ſine ullo profectu quod præmii materia eſt in damnationis materiam convertere: hæc ea ſunt, quæ facit vanagloria, quid hac pernicioſius? *Idem.*

Vanitatis nomen nos docet, quid ſit nobis ex noſtra vanitate expectandum.

Vanitatis nomen nos docet, quid nobis ſit ex vanitate noſtra expectandum; & omnia lumina, curas, labores, ſumptuſque noſtros non aliud eſſe parituros, quam confuſionem, ubi nos de ſpe noſtra dejectos videbimus, atque eo eventu fraudatos, quem nobis polliciti fueramus. Deus criminoſæ huic, tumidæque infirmitati noſtræ mederi hoc pacto vult, experimento docens, nos non eſſe, quod eſſe crederamus, atque fateri cogens, non eſſe fidendum iis luminibus, quæ ſecuti aberramus, neque iis viribus, quæ nos in mediis negotiis deſtituunt. *Ex Auctore Anonymo.*

Gloria ad Deum unice pertinet neque hæc ſibi ab homine patitur uſurpari.

Gloria bonum eſt, cujus proprietas ad Deum unice pertinet; in cujus partem profitetur ſe non admiſſurum mortales, eam ſibi reſervans integram tamquam tributum ſupremo imperio ſuo debitum, atque thymiama deſtinatum, ut in ara tantum ſua adoleatur. Hinc fit, Sanctus Chryſoſtomus inquit, ut homo licet laudum maxime cupidus, laudari non poſſit, quin erubeſcat. Cum laudes ſuas audit, quamdam tumultus ſpeciem ſentit, qui a corde tranſit in faciem. Neſcit anima, utrum ſemet colligere intrinſecus debeat, an ſeſe foras effundere. Fit ſubita commotio, & veluti quædam ſanguinis totius revolutio; cum Providentia in ipſa etiam corrupta natura reliquerit ſecretum quemdam inſtinctum, ac motum fere involuntarium, quo palam teſtatur, honorem unice ad Deum pertinere, atque non ſine rubore ſibi aliquem applicare poſſe, & ingrati animi vitio ſibi retinere, quod a mera illius liberalitate recepit. *Flechier in Sermone Cœnæ.*

Vanagloria optimas etiam actiones corrumpit.

Quot bona opera urens vanitatis auſter abſumit? Quot actiones, quæ in oculis hominum piæ ſunt, coram Deo meritum amittunt! Quot theſauri, quos tuto in pauperum ſinu repoſitos arbitramur, aliquando inanis gloriæ rubigine attriti invenientur! Eheu! vera charitas non eſt lampas ardens, quæ ſuper tecta deferenda ſit, ut ab hominibus omnibus videatur; honoris cupiditas cæterorum animi affectuum eſt callidiſſima; ſibi honori vertit ſemet abſcondere, neque perſonam abjicit iis in occaſionibus, in quibus potiſſimum regnat. Salomon poſt ædificatum Domino Templum auguſtum tantummodo ibi inſculpi juſſit notas magnitudinis, & majeſtatis Dei, quem continebat, neque Regalis generis ſui titulos, & qualitates cum Regis Regum nomine voluit commiſceri. Sed plerique hominum exiguam bonorum ſuorum erogantes particulam putant ſe poſſe jus adipiſci oſtentandi palam exceſſum illius vanitatis, quæ nullis umquam finibus coercetur. Non videntur fere, niſi homines ambitioſi, qui non niſi plena luce bonum aliquod volunt operari; & ubique ſuum nomen, titulos, ac ſtemma præfigunt. Cui bono fulgor ille, ac inanis oſtentatio, quam in erogandis eleemoſynis præ te fers? Putaſne eleemoſynas tuas, ſi fuerint ſecretæ, illum fallere poſſe, qui videt univerſa? Si uni illi placere cupis, cur largitates tuas ita in mundi totius oculis effundis, ut illas non videre non poſſint? Cur ipſi quoque Templorum Miniſtri ad Aras Domini accedunt vanitatis tuæ notas deferentes? Quid proſunt tituli, quibus in altarium, publicorumque ædificiorum marmore nomen tuum immortalitati commendatur? Nonne ſatis erat, eleemoſynas tuas in vitæ libro inſcribi? Cur in perituris marmoribus jubes factum illud incidi, cujus immortalis futura erat memoria, ſi uni Deo fuiſſet comperta? *Ex Sermone Manuſcripto.*

Non ſemper tenemur omne laudis & approbationis genus effugere.

Voluptatis ſenſus, quem nobis tribuit laus, quam meriti ſumus, ita naturalis eſt, ut minime expectandum ſit, ne eo anima afficiatur; quam ſatis eſt tueri a pravis ejuſdem effectibus, videlicet præſumptione, & ridiculo aliorum contemptu. Si duplex hic ſcopulus evitetur, nihil eſt, quod laudem timeamus. Hæc inflammat in occaſionibus animum, in quibus frigeſcere poſſet: a nobis exigimus, pro ut ab aliis expectari videmus; adeptam famam tue-

ri volumus: cumque ne gradu excidamus, adnitimur, ſæpe accidit, ut progrediamur. *Sermo, qui P. Maſſillon eſſe perhibetur.*

Hominum pleríque famam ſibi comparare ſtudent.

Tantum abeſt, Domino a nobis referri honores omnes, qui deferuntur nobis, & in hominum oculis abſcondere quidquid vel generis nobilitate, vel gratiæ munere ſumus, ut immo univerſa vita noſtra artificium ſit vanitatis, cupiditas placendi, ac alienam exiſtimationem promerendi. Tantum abeſt, nos ultro legitimam abjicere gloriam, quam jure ab hominibus expectare poſſumus, quod immo in nobis eas coli virtutes volumus, quæ deſunt, ac meritum laudari quod deſideratur: volumuſque tales haberi, quales nos nequaquam eſſe abunde cognoſcimus. Et profecto licet conſcientiæ noſtræ teſtimonium repugnet, ſine illa religionis veritatem, qua humiliamur, vanitati, quæ nos palpat, ſubjicimus. Tunc etiam cum noſmet devovemus Deo, volumus nominis noſtri memoriam in mundo permanere; immo inde tanto majorem ſacrificio noſtro commendationem accedere cupimus ... Ita eſt; nihil eſt infrequentius, quam videre homines aliqua cumulatos gratia, vel quibuſdam naturæ dotibus ornatos, qui eas celare quærant, atque ſe oblivioni tradi deſiderent, tantum enim abeſt, quod hoc habeamus in votis, ut quod immo oblivionem hanc tamquam nobis contumelioſam cenſeamus. Optaremus virtutes noſtras, talenta, genus, nobilitatem ab omnibus coli, & celebrari; & in ipſis etiam ſanctitatis perfugiis, ubi contemptus mundi prima virtus eſt, quæ debeat exerceri, laus, & nominis celebritas queritur. *Alius Sermo Manuſcriptus.*

Gloria flocci facienda eſt, quippe quæ fortuito tribuitur.

Ne gloria, quæ plurimum habet illecebrarum; ut nos ſeducat, & fallat, ſit labiorum noſtrorum finis, ſuſceptorumque operum cauſa; Sapienti providentia permittit Deus, ut injuſte diſtribuatur in mundo, ac cæce tam merentibus, quam immerentibus tribuatur. Neque enim putandum eſt hoc eſſe recte factorum præmium, bonarumque operum merces. Ambitio, & calliditas potiorem, quam virtus, & induſtria vulgo illius partem ſibi vendicant; veritas ſpecie, & meritum favore ſuperatur; & ut verbo me expediam, quamvis non deſint irreprehenſibiles viri qui æque illam diſtribuant, terra injuſtis repleta judicibus eſt, qui inique illam diſtribuunt. *De la Volpiliere. Sermone ſecundo de gloria.*

Gloria promiſcue vitio, ac virtuti tribuitur.

Cum gloria de Cœlo originem hauſerit, & hoſpes verſetur in terris, non miror, ſi hic neminem dignoſcit, atque confundit vitium cum virtute, & niſi verum meritum ab inani illius ſpecie diſtinguit. Eodem pacto ſe gerit, quo hoſpes locupletes alicujus viri nobilis ædes ingreſſus, ubi nonnunquam famuli elegantius dominis ipſis induti ſunt; cum enim de eorum qualitate judicium ferat ex illorum indumentis, periculum eſt, ne ſpecie deceptus famulis eos adhibeat honores, qui dominis tantum debentur. Ita gloria, quæ hoſpes in terris eſt, quemadmodum S. Hieronymus loquitur, neminem diſtinguit, quotidie fallitur; & dummodo vitium virtutis indumenta gerat, ab illa honoratur: dummodo mendacium cum veritatis colore tegatur, probatur ab illa, & dummodo actio fulgens ſit, licet criminoſa ab eadem laudatur. *Idem.*

Laus, ut plurimum, ex laudantium cupiditate proficiſcitur.

Laus æque diſtribui non poteſt; quoniam ut plurimum diſtribuimus illam non quod vere in pretio habemus eos, quos laudibus decoramus, ſed quod inordinate noſmetipſos diligimus. Ii tantum laudantur, qui ſunt laudantibus utiles, & vulgo dici ſolet negotium iniquum non eſſe, neque commercium inutile, cum aurum relaturi ventum, ac fumum impedimus! *Idem!*

Qui veram habent virtutem, gloriæ vanitatem cognoſcunt.

Qui plurimum luminis, & virtutis habent, hi ſatis gloriæ vanitatem intelligunt; ejuſque inconſtantiam experti cognoſcunt ita ut illam minime ſibi tamquam vel laborum finem, vel vigiliarum pretium proponant. Sciunt meritum ab illa corrumpi potius, quam honorari, & trophæa, quæ ab eadem virtuti conſtituuntur, ſcopulos eſſe, ubi ſæpe alliſa naufragium facit. Norunt, laudem eſſe ſyrenem fallacem, quæ aures noſtras demulcens fallit animum, ac vocis illecebra, & concentus ſuavitate in retia detrahit, in pericula adducit, procellarum furori nos objicit: vel potius infidelem eſſe Dalilam quæ blandiens prodit, atque fucatis lenociniis, blandiſque ſermonibus in laqueos inducit, ac in inimicorum noſtrorum redigit poteſtatem. *Idem.*

Quam metuenda ſit vanitas in honore.

Honor potentiſſimus eſt inimicus, quem Sancti in mundo umquam habuerint; hinc firmiſſimas Eccleſiæ columnas labefactavit, hic invictos Chriſtianæ Religionis heroas devicit; & illi, quos neque voluptates captare, neque divitiæ corrumpere valuerunt, ab inani gloria ſe tueri, oblatumque thus reſpuere, ac prohibere, ne fumo ſuffocarentur, minime potuerunt. Si vera virtus æternum exigit premium, non autem fragile, & perfunctorium, expectat ſolidam gloriam, quæ numquam aboletur, non autem plauſum inanem, qui tamquam vapor diſſipatur, & fulguris inſtar evaneſcit. Qui meritum habet, Dei, non mundi quærit teſtimonium; Angelorum, non hominum approbationem inquirit, non enim ignorat laudem veram ab eo pendere; qui renes ſcrutatur, & corda, non ab illis, qui ſecundum faciem ferunt ſententiam; unum illum fidelem eſſe gloriæ diſpenſatorem; atque ſi homines iniqui judices ſunt, merenti laudes detrectent, ſemper juſtiſſimum eſſe, ut pro meritis illum coronet. *Idem.*

Vanagloria pericuIoſa iis etiam eſt, qui virtutibus præditi ſunt.

Vanitas quam pernicioſa es homini! quæ efficis, ut cum jam portum tenet, naufragium patiatur; quæ finis illum ad ſummum uſque gradum attolli, ut majori cum gloria illum deturbes; quæ Deo eripis, quod eodem dignum eſſe incipit; quæ expectas donec parata ſit victima, & jamjam offerenda, ut illam auferas, & inanis, ineptique honoris idolo ſacrifices. Apage hæc ſocietas, atque commercium, ubi homines laudant, ut laudentur, ubi virtutis fuco alienos defectus illinunt, ut contegant ſuos; ubi ultro, citroque mutuis laudibus ſeſe fallunt, ne propria ſcelera agnoſcant; & decipiendi artem diſcunt, ut viciſſim decipiantur. *Auctor Anonymus.*

De gloria generatim.

Gloria, ut paucis dicam, in hoc ſita, ni fallor, eſt, ut te æque perfectum & in teipſo, & in aliorum opinione intuearis; & quemadmodum ſpecula pluris, minoriſve habentur, prout bene, vel male repræſentant objecta, quæ ſibi opponuntur, dici poteſt gloria vera eſſe, vel falſa prout magis minuſve hæc imago, quæ eſt in hominum mente, conformis eſt cum merito, quod peperit illam. Cum deprehendimus in nobiſmetipſis imaginem hanc, quæ per orbem errat; nobis blandiri; hæc fallax eſt gloria, quæ non ſolum nobis placere non debet, verum etiam diſplicere, quaſi ſecreta exprobratio defectuum, quos noſipſi cognoſcimus. Quotieſcumque ob ea commendor, quæ deſiderantur in me, ſentio equidem me redigi illud mereri probrum, quod vitio laudi huic oppoſito debetur. Oportet gloriam eſſe imaginem realem, ſolidi boni, quod in nobis ſit; oportet igitur, bonum hoc mixtum non eſſe multo malo, quod illud corrumpat, ejuſque meritum imminuat; oportet denique hoc bonum proprium nobis eſſe, neque aliunde nobis accedere. Alioquin boni hujus imago non eſt imago noſtra, ſed alterius cujuſdam objecti, quod exiſtimationem mereretur. Tres hæ conditiones ſeorſim ſunt ad examen revocandæ, ut liqueat quomodo imperfecte in gloria hac inveniantur, quam tanto cum ardore perquirimus, quæ idcirco a nobis eſt contemnenda. *Ex Sermone de gloria.*

Inanis gloriæ cupiditas cauſa eſt obtrectationis, atque adulationis.

Dicere audeo, hanc gloriæ cupiditatem vulgatiſſimam eſſe obtrectationis cauſam. Alios deprimere ſtudemus, ut ſuper illos noſmet extollamus. Aliorum probrum in exprobrantium laudem cedere videtur; atque non tam propter improbitatem, quam propter inanis gloriæ ſtudium adeo generalis eſt obtrectatio. Attamen hoc ipſum immodicum gloriæ deſiderium, quod ex altera parte gignit obtrectationem, ex altera in nobis parit amorem adulationis; adeoque infirmi ſumus, ut credulitate ambitionis pleniſſima laudes a veritate procul abhorrentes ſine ullo moralis modeſtiæ, chriſtianæque humilitatis ſenſu excipiamus; cum e contra juſtæ laudes modeſto rubore ſuffundere debeant eos, qui præ cæteris eaſdem merentur. *Idem.*

Cum homo ex ſe nihil habeat, de re nulla gloriari poteſt.

Facile poteſt probari, hominem nihil ex ſemetipſo habere; omnia enim vel generi, vel inſtitutioni, vel fortunæ, illi ſaltem, quam hoc nomine appellamus, accepta referre debet, quæ ab illo aliena ſunt, atque extranea; neque vel unum aſſignare poteſt bonum quod ſuum vere dici queat. Quod ſi quid in ipſo laudem meretur, tunc eſt, cum cognoſcit, ea quæ in ipſo æſtimantur, a ſe non pendere, quin ob inanem ſuæ perfectionis imaginem intumeſcat; immo & hoc ipſum aliunde ipſe accepit, nempe a Deo, ſine cujus ope id faceret, quod tot alii, qui hæc bona a ſe pendere, ſuaque eſſe arbitrantur. *Idem.*

Gloria, & laus proprie ad Deum pertinent.

Gloria, & laus ad Deum tantummodo proprie pertinent; in ipſo enim dumtaxat meritum adeſt, quia nonniſi per ipſum ullum meritum eſt, & quia non-

BIBLIOTECA CENTRAL

nonniſi propter ipſum meritum eſt. In ipſo tantum meritum eſt, quia nonniſi in ipſo perfectiones inveniuntur, & extra ipſum defectus. Nullum niſi per ipſum meritum eſt, quia ille auctor eſt ejus, quod ſumus, ac principium eorum, quæ operamur. Nullum eſt meritum niſi propter ipſum; quia ille debet eſſe finis operum noſtrorum; quod Scriptura aureis hiſce verbis ſignificat. *In ipſo, per ipſum, & propter ipſum omnia, cui honor, & gloria. De la Volpilliere, Sermone 1. de gloria.*

Rerum, unde majorem gloriam hauriunt homines, vanitas.

Inſpiciamus, utrum in iis perfectionibus, quas nobis adiſciſcimus, ullum ſit juſtæ laudis fundamentum, & aliquod veræ gloriæ principium. Gloriaris ob illuſtre genus, longamque majorum, & heroumque ſeriem, quorum ſanguis tuas irrigat venas, & quorum lineamenta nitent adhuc in oculis tuis: verum quamvis illi aliquem gloriæ gradum fuerint adepti, hoc ſibi profecto non tibi adepti ſunt; laus enim poſteris hæreditatis nomine non traditur, uti divitiæ, & niſi illam meritis tuis fueris aſſecutus, tu injuſtus potius ejuſdem es uſurpator, quam legitimus hæres. Eminentem jactas dignitatem, qua ſuper alios, & fortaſſe ſupra te ipſum extolleris; ſed quamvis omnia, quæ optanda ſunt, merita præteferes, atque magis virtutis, quam dignitatis tuæ fulgore niteſceres, nonne in ſublimi hoc gradu poſitus ſervitutem potius, quam imperium, catenas, quam coronas invenis? *Magna fortuna, magna ſervitus*, vetus quidam ajebat; ac ſæpe etiam deprehendimus eos, qui aliis dominantur, vitiorum ſuorum eſſe mancipia. Ob inſignem oris formam, cujus non minorem fortaſſe partem ars, quam natura ſibi vendicat, ſuperbis; verum licet plures adhuc in ore veneres, jocique tibi ſederent, morbus, quo omnia hæc decoris lineamenta delenda ſunt, ſenium, quo hæc facies eſt in rugas contrahenda, mors qua hæc omnia lenocinia auferenda ſunt, nonne plus modeſtiæ, quam vanitatis tibi deberet immittere? Non vulgarem oſtentas virtutem, & quæ non expectato ſummorum Pontificum oraculo communi populorum conſenſu cœlo te conſecrat; at nullæ umquam tibi ſtatuentur aræ, ſi jam eas tibimetipſis animo incipis ponere; atque commentitia hæc ſanctitas tua veluti fumus thuris, quod tibimet adoles, evaneſcet. *De la Volpilliere, in Sermone de gloria.*

Cum gloria Deo uni debeatur, injuſti ſumus, cum illam nobis vendicamus.

Oportetne, eo quod majora præ cæteris a Deo recepimus bona, fieri ideo ingratiores, atque inſolentiores? Oportetne, oculos nobis tantum adeſſe, ut noſtra inſpiciamus merita; ac os, ut ea laudibus celebremus? Nonne juſtum eſt, ut mentes noſtræ, quæ ſunt Divinitatis imagines, principium ſuum intueantur, & ſincere fateantur, ſi quædam ſibi adſunt lumina, radios eſſe ab æterno eo Sole profectos, & ſi aliquam habent perfectionem, rivum eſſe ab immortali hoc fonte effluentem? Quicumque ſua enumerat bona, tua enumerat beneficia, Sanctus Auguſtinus inquit alloquens Deum: ſed quamcumque ab hominibus recipit laudem, a te probro dignus cenſebitur, quia tuis donis abutitur, & quin inde grati animi ſenſus percipiat, ambitionis percipit occaſionem. Liquido conſtat, ſanctus ille Doctor ſequitur, licet ille adulantium vocibus celebretur, ſi a te improbetur, elogia eorum inania futura; licet amicorum ſuffragio probetur, ſi accuſetur a te, eorum judicia eſſe antiquanda; licet principum virorum favore fulciatur, ſi damnetur a te, illorum gratiam pro nihilo habendam. *Idem.*

Vanitas illud eſt quam omnium poſtremo abdicamus.

Gloriæ cupiditas ille affectus eſt, quem omnium poſtremum relinquimus, quemadmodum primus eſt, qui nobis adhæreſcat. Hoc ſtudium quod in pueris deprehenditur, in ſenibus repueraſcit: hoc deſiderium, quod nobiſcum naſcitur, nonniſi nobiſcum decedit; & hæc flamma, quæ in corde noſtro ſuccenditur antequam rationis lampas mentem noſtram illuſtraverit, nonniſi in umbra mortis extinguitur. Cum diutius vitæ noſtræ ſpatium proferre nequeamus, nomen noſtrum æternitati commendare contendimus, volumus, in ipſis etiam tumulis ambitionem noſtram eniteſcere, ac manibus noſtris uemdem, qui perſonis habebatur, honorem adhiberi. *Idem.*

Sæpe gloriam quærimus, cum eidem bellum indicimus.

Inanis hæc gloria ab illis etiam eſt metuenda, qui ejuſdem victores ſunt, & neſcio, utrum cum palam ei bellum indicimus, clam cum eadem fœdus percuſſerimus: neſcio utrum illius fautores ſimus, cum ejuſdem noſmet inimicos profitemur; atque utrum cor noſtrum ſecreta cum eadem miſceat conſilia, cum vocem ad eam impugnandam attollimus. Neſcio utrum cum adlaboremus ad Dei gloriam tuendam, noſtram quoque provehere ſtudeamus; & ſi eadem ratione, qua eam ab hominum uſurpatione defendimus, nos ipſi illam uſurpare deſideremus: ſæpe enim honorum fuga honorem inquirimus; gloriam reſpuentes eamdem acquirere quærimus, ac ſuperbiam alia ſuperbia impugnamus. *Idem.*

Injuſta gloriæ diſtributio eam contemnendã eſſe nos docet.

Quis neſcit gloriam in terris non eſſe juſtorum partem, ſeu antiquo ſæculi judicio, ſeu potius ſecreto Providentię conſilio factum, ut non ſolum immerita illis non tribuantur, verum merita etiam denegentur encomia; ſeu denique quia laus illis delata non celebrat merita eorum, ſed vanitatem alit, arrogantiam excitat, ambitionem accendit, fidemque illis adſtruit, ſe plurimum mereri, ideoque ſe jure mortales cæteros contemnere poſſe. *De la Volpilliere, Sermone ſecundo.*

Licet exigua ſint merita noſtra, facile ſublimem de nobiſmetipſis conceptum imbuimus.

Quamvis nihil nobis inſit, quo ſupra cæteros extollamur; attamen quia error, vel adulatio aliquod nomen illuſtre nobis attribuit, atque præſtanti nos titulo decorat, in conceptu noſtro ſolium nobis extruimus, ubi in reliquos homines dominari cenſemus. Hinc oritur inſigne illud diſcrimen, quod inter eos deprehendimus, quos merita ſua, genuſque nobile ad ſublimem gradum aliquem evehunt, & eos, quos favor, & ambitio illuc attollunt. Illi quidem in ipſa etiam magnificentia, & pompa aliquem modeſtię, atque honeſtatis caracterem præſeferunt, qui gratiam cum majeſtate conjungens non minus amorem, quam reverentiam illis conciliat. Hi vero cum ad honores nati non ſint, neque aſſueti ſplendori, quo ſunt circumdati, ita hic illos perſtringit, ut ubique faſtum & ambitionem oſtentent. Omnibus in locis eo abutuntur honore, qui fuit collatus indignis; & eos ipſos, a quibus collatus fuit, aſpernantur; & quamvis omnibus compertum, exploratumque ſit eorum dignitatem opus eſſe favoris, eam tamen tamquam virtutis opus jactitant. *Idem.*

Gloria, quam nobis Deus tribuit, inanis non eſt, ut ſæculi gloria.

Gloria quam Deus nobis impertit non eſt, ut ſæculi gloria, fluxa, & inanis: ſed cum particeps ſit gloria, principii ſui, ſolida eſt, permanens; & numquam vel temporis diuturnitate, vel invidorum hominum injuria, vel fortunæ perturbatione interitura. Itaque cum ab eo omnia expectare debeamus, propter illum omnia operari debemus, cumque ille ipſe eſſe debet merces laborum noſtrorum, eorumdem quoque finis eſſe debet. Quoniam de hoc mundo non ſumus, quid nobis prodeſt celebritatem nominis comparare, ac illuſtria conquirere munera, ubi non ſumus diu permanſuri? Quoniam hic brevis futura nobis eſt mora, cur nomen noſtrum æternitati commendare, ac immortalitatem in regione mortis inquirere adnitimur? Quænam difficultas eſt ignotos vivere in terra aliena? Si injuſtitia meritum nobis negat honorem, ſi invidia illud præripere, verſutia auferre, obtrectatio ſtudet atterere, quid mirum, quandoquidem in improbo, ingratoque hoc mundo ita virtus ſemper excipi conſuevit? *Idem.*

Qui ſpiritui excolendo vacant vanitati obnoxii ſunt.

Sancti etiam aliis ſuperatis affectibus ab hoc fuere ſuperati. Itaque videmus eos, qui ſpiritui excolendo maxime vacant, nonnumquam aliis vanitate antecedere; & qui humilitatem habent in pretio, non minoris honorem ſuum facere. Adeo laus blandus eſt hoſtis; neque eſt qui ab illius illecebris ſe tueatur. Hoc in ſenſu D. Chryſoſtomus inquit, vanitatem ſecretum virus eſſe, quod quecumque irrepit, & contra quod nullum invenitur amuletum; hunc animi affectum numquam ſubigi poſſe; & cum extinctus putatur, tunc e cineribus ſuis renaſci, atque ex ipſo tumulo refloreſcere; ſimilem Antheo, de quo mira narrant poetæ, ex lapſu conſurgere, & clade ſua convaleſcere, & numquam validiorem, & periculoſiorem eſſe, quam cum virtus gratiæ vi confirmata de eodem egit triumphum. *Idem.*

Ob perfectiones noſtras non magis nos decet intumeſcere, quam aliquod opificium, ſi compos rationis eſſet, ab auctore ſuo perfectum.

Quid? S. Bernardus inquit, ſi egregia hæc ſculptorum, pictorumque opera non eſſent rationis expertia, numquid ſuperbia efferrentur, ſuaſque perfectiones oſtentarent, quin auctoribus ſuis gloriam omnem conferrent? Arctiori ſane vinculo, quidam ait, a Deo pendemus, quam vel a Sculptore ſimulacrum, vel tabula a Pictore, cujus eſt opus; hæc enim opera permanent ſine auctoribus ſuis, nos vero ita pendemus a Deo, ut ejus potentia non minus conſervationi noſtræ, quam productioni ſit neceſſaria. *Idem.*

Mundi hujus gloria fluxa, & fragilis.

Gloria, quam ſibi proponit vanitas, & quam ſibi vendicat ambitio noſtra contra juſtitiam atque voluntatem Dei, cui uni debetur, diu non viget; ſed

BIBLIOTECA CENTRAL

ſed licet aliquot annos, immo etiam ſæcula vigeret, poſt mortem quid anni, quid ſæcula ſunt, ubi cum æternitate comparentur? Quid illis prodeſt poſt mortem, ubi non ſunt, laudibus celebrari, ubi vero ſunt deprimi? Quid prodeſt recte factorum memoria, ubi nullam amplius vitam, ſenſum nullum habent, cum interim, ubi vivunt, in vanitatis ſuæ confuſionem eorumdem meminerint? Quæ denique major infelicitas, quam ex hac vita cum infamia decedere, poſtquam ibi diu vixeris cum gloria; atque coram Deo, Angeliſque eo rubore ſuffundi, quem meretur ambitio, poſtquam in terris hominum laudes, atque plauſus acceperis, qui vel ignari, vel amantes, vel cupidi uti plurimum ſunt in diſtributione laudis injuſti? *Ex Chriſtianis ſermonibus, Panegyrico S. Franciſci de Paula.*

Quivis gloriam hominumque æſtimationem diligit.

Satis eſt, magnum hunc humanæ ambitionis theatrum inſpicias, neminem ibi videbis ex iis etiam, qui pietatem profitentur, qui non conetur, ſibi conciliare earum virtutum, quas minime poſſidet, exiſtimationem, vel ſaltem qui eas falſis laudibus celebrari æquo, hilarique animo non patiatur. Quod ſi in ſe aliquod deprehenderit meritum, qua cura aliis hoc manifeſtare contendit? Si homines tantum habere judices, laudarem equidem ſi hominum approbationem inquireres, eiſque virtutum tuarum nitorem oſtenderes: ſed heu! te Deus tuus agnoſcit, qui ſecundum cognitionem ſuam te judicaturus eſt. Eheu quid proderit, te per apotheoſim ab hominibus in cœlum extolli, ſi te Deus tuus reprobaverit, atque domaverit? *Liber, cui titulus: Eſſais des Sermons pro tertia Adventus Dominica.*

Vanitas non ſolum aliquid ridiculi habet in ſe, ſed ipſa rebus in omnibus eſt ridicula. Ridicula in ideis fallacibus æque, ac injuſtis, cum putat opus eſſe, ut noſmetipſos plurimi faciamus, ut aliorum exiſtimationem aucupemur, vel cum arbitratur nos ab hominibus tanto habendos eſſe in pretio, quanto noſmetipſos habuerimus, quæ æque fatua, ac injuſta cogitatio eſt. Ridicula in conſiliis ſuis, quia prodire tantum quærit, ut hominum admirationem in ſe convertat. Ridicula in cogitationibus ſuis, quia ſine ullis meritis ab hominibus vult æſtimari; & quod magis adhuc mirum eſt, quia propter vitia, vel contemptibiles inſanias vult æſtimari. Ridicula in conatibus, quos exerit, ut in aliorum animis ſeſe attollat; quia pro honoris, & exiſtimationis fumo, non laboribus, non periculis, non ipſi vitæ parcit. Ridicula tandem, & abominabilis, cum ſibi honorem vendicat, & gloriam, quæ Deo uni debetur.

Quinam vanitate, ac vanagloria capiantur.

Difficile non eſt primo ſtatim intuitu eos cognoſcere, qui vana gloria ducuntur. Illi ſunt, qui ut ab aliis habeantur in pretio, indeſinenter majores ſuos, ſuaſque domos loquuntur, qui nominis ſui celebritatem tanquam virorum, laborum, omniumque conatuum ſuorum finem proſpiciunt; quam tamquam numen adorant, & ab omnibus vellent adorari; qui cum de honore ſui nominis agitur ita ſunt religioſi, ut nihil pati poſſint, quod aliis afferat contumeliam, & graviſſimas etiam exercent inimicitias in eos, a quibus vel minimum aliquid eum læſum putant; Qui neque Deo ſervire, neque illum colere curant, ſed ſemetipſos honorare inani mortalium exiſtimatione contendunt, qui chimericum honorem hunc in unicam omnium actionum ſuarum cauſam convertunt; qui aliquod a natura bonum ſortiti, id unum inquirunt, quomodo omnibus locis, & coram mortalibus omnibus illud oſtentent. Mundanæ mulieres, quæ omnem operam transferunt, ut ſe comant, & ornent, atque ſervent fragilem formam, propter quam tamquam idola coluntur: hi omnes vani ſpiritus, qui propter Deum, & ad majorem ejuſdem gloriam ne centeſimam quidem ejus laboris partem ſubirent, quem propter inanem honorem patiuntur, & qui nullum non movent lapidem, ut in ſe omnium laudem, & admirationem convertant. *Idem.*

Viri nobiles præ cæteris huic vitio ſunt obnoxii.

Severo quodam Dei judicio nobiles, diviteſque adeo ex nihilo educti videntur, ut ambitioni tradantur. Primi oculorum conjectus in magna decidunt objecta. Vix inter homines verſari incipiunt, cum jam ſe ad imperium natos ſentiunt. Eorum ſubmiſſio, qui eiſdem famulantur, fulgor fortunæ, quo circumundique nitent, naturæ inſtinctus, qui illos corrumpit, omnia illi vanitatem inſpirant, antequam per ætatem illam cognoſcere valeant; prout adoleſcunt, reverentia, & oblectatio creſcunt cum illis. Quam difficile eſt, ne perpetui hujus thuris vapor paſcentem eorum virtutem extinguat? *Flechier in die Cœnæ.*

Terreni honoris fragilitas.

Aliquidne terreno honore minus vanum eſt, minuſque ſolidum? fallaci fulgore fallit, eaque promittit, quæ conferre non poteſt. Quid eſt honor terrenus? Specioſum eſt nomen, S. Gregorius inquit, quod fallit, ac allicit ſexcentis ſuavitatibus quas pollicetur, & quas re ipſa nequit tribuere. Fallax igitur eſt, neque enim dat ea, in quorum ſpem erigit, & adducit; ſed ratione longe crudeliori fallax eſt etiam, eodem enim temporis momento, quo efficit ne promiſſa dulcedo ſentiatur, efficit quoque ut graviſſima ſentiatur amaritudo ea in ſervitute, in quam nos inducit, & eo dolore, quo afficimur in eorum privatione bonorum, quorum ſpe os nobis ſublevaverat. *Auctor Anonymus.*

Contemnenda eſt gloria, quæ merentibus, ne immerentibus æque tribuitur.

Quamvis illegitima gloria ſit, nemo fere unus eſt, qui illam rejiciat; & quemadmodum nemo illam non deperit, ita quoque nemo eſt, qui eam ſibi injuſte non vendicet. Illam non diſpenſat æquitas, ſed favor ita illius diſtributionem ſibi comparavit, ut nullum ſuperſit meritis jus ad eam adſpirandi. Hinc licet inferre, jure a nobis eſſe contemnendam, quoniam adeo injuſte diſtribuitur, & æque merentibus, ac immerentibus datur. *De la Volpilliere. Sermone ſecundo de gloria.*

Ob hominum exiſtimationem ſuperbiendum non eſt.

Quid nobis prodeſt ab hominibus probari, atque æſtimari? Quomodo illis merita, virtutemque noſtram poſſumus remunerari? Quid eſt totus ille honor, quem nobis adhibent, niſi vapor tenuis in aerem evaneſcens? Quid thus, quod adolent nobis, niſi levis fumus in nubem abiens? Quid gloria, quam tribuunt, niſi fulgor ſtatim pertranſiens? Quid laus, qua nos palpant, quam rumor exiguus, illico ceſſans? Num majores ſumus, quia ab illis laudamur? Numquid nobiliores, quia ab illis colimur? Numquid beatiores, quia celebramur? Sed quotieſcumque nos Deus laudat, colit, & probat, novum in anima noſtra magnitudinis caracterem imprimit, qui efficit, ut in oculis ejus ſpectabiles ſimus. *Idem.*

Nobiſmet nihil vendicare poſſumus præter nihilum.

Cum nihil in nobis ſit, quod non aliunde mutuum acceperimus; nihil eſt, ut ita dicam, quod proprium ſit nobis, & de quo gloriari poſſimus, præter nihilum. Inde noſtræ conceptionis momento egredimur; illuc mortis momento redimur, quę quidem eſt eſſentiæ noſtræ deſtructio, & noſtrum metipſorum annihilatio: vel ut melius dicam, adeo arctum cum nihilo nexum habemus, ut fere numquam ab eo diſcedamus: etenim tunc etiam cum per Creatoris noſtri potentiam illinc egredimur, illuc per nihilum peccati revertimur, quod hæreditario veluti jure ſtatim aſſequimur, quodque nobis ſupernaturalem vitam aufert, cum naturalem accipimus. Quamobrem jure nobiſmet exprobrare poſſumus. *Quid ſuperbis terra, & cinis?* Nihilum animatum, cinis vivens, nonne potius tibi cauſa eſt, propter quam humiles, modeſtoſque ſenſus concipias, quam ſuperbas, ambitioſaſqua cogitationes animo foveas? Intra noſmetipſos humiliationem gerimus, Propheta inquit, & ſi noſmet bene cognoſcere voluerimus, confuſione potius, quam encomiis dignos inveniemus. *Idem.* *Eccli. 10.*

Quo pluris quis nitet virtutibus eo magis vanitati eſt obnoxius.

Vanitatis amor in ſanctiſſimas etiam virtutes obrepit, quo ſi quando pervedit, late omnia populatur, itaut ſæpe virtutes illæ non videantur eædem. Raliqua vitia illi tantum virtuti adverſantur, quæ eidem contraria eſt. Vanitas autem crudele bellum præſtantioribus ipſis indicit virtutibus, quæ nihil ſeipſis dignius præſtare poſſunt, quam ſi immotæ, atque inconcuſſæ tanti hoſtis conatus eludant. Infirmos eos eſſe oportet, qui vanitate ſe corrumpi patiuntur; ſed illi, qui ſupra humanas infirmitates ſunt poſiti, difficilius ab illius jaculis proteguntur, ne vulnerentur. Illud vero longe crudeliſſimum, ac funeſtiſſimum eſt, quod victoria, quæ de eadem refertur, novam illi vim addit, eamque efficit magis metuendam. Animæ eam contemnentis, & ſuperantis ipſa magnitudo hoc ipſo fit callidis, verſutiſque ejuſdem verſutiis magis obnoxia. *Idem.*

Vanagloria, quam vitã in ſpeciem auſteram, & mortificatam inſpirat.

Diceres, ſatis eſſe, vitam præ cæteris magis auſteram ducere, ac animo ſeveras opiniones imbuere, ut quis ſui ipſius plenus fiat, tuo ſenſui mordicus hæreat, ſuaſque ſententias veriſſimas putet. Ubi hoc acciderit, quin id ne intelligat quidem, de ſeipſo tantum loquitur, nullibi niſi in ſe bonum videt, omnia ex ſemetipſo metitur: quamvis Deus aliter, aliterque gratia ſua homines adducere velit, propriam tantummodo gratiam habet in pretio; & quod non invenit omnes homines eidem diſpoſitos,

eos

BIBLIOTECA CENTRAL

aſpernatur, & indignabundus contemnit. Quidquid eorum non arridet ingenio, reprobatum videtur; cæteroſque omnes jam interiiſſe putat illius exemplo, de quo loquitur Sanctus Bernardus, qui neſcio qua faſcinatione mortales omnes ſuis erroribus infecerat, ſimplicibus perſuadens, omnes divinarum miſerationum divitias unice illis eſſe reſervatas, qui in ipſum crederent, eique adhærerent. *P. Bourdalove in veris ſermonibus Adventu ſecundo; Sermone de ſeveritate Evangelica.*

Inanis gloria, quam ex majoribus noſtris, opibuſque deſumimus.

Non deſunt, qui cum actionibus ſuis ſe commendare non valeant, vulgo præclara majorum ſuorum facta oſtentare non deſinunt. Hoc proprie eſt ſuam miſeriam, atque confuſionem jactare; res enim a majoribus noſtris cum laude geſtæ, vel noſtram redarguunt impotentiam, ſi paria facere non poſſumus, vel ignaviam, ſi cum poſſimus, paria non facimus; atque tunc ignavus homo, qui de majorum ſuorum virtute gloriatur, non minus ridiculus eſt, quam pauper, qui de parentum ſuorum opulentia gloriaretur. Qui ſe ſatis divites norunt, ut ad dignitates provehi deſiderent, honores obtinere volunt oſtentatione, quæ in humili loco natis vanitatem, in nobilibus ambitionem parit, quin putent, quemadmodum meritum argento non eſt venale, nec auro, ita neque honores ſolis dignitatibus comparari, quæ plerumque mera ſunt improbarum artium, ac ſcelerum merces; quot enim extiterunt, qui magnis ſceleribus eo provecti fuere, ut alios damnare, ac in eos animadvertere poſſent? *Liber cui titulus: la Conduite du Sage.*

Quanti mulieribus ſtet vanitas.

Mulieribus vanitas non leviorem, quam viris ambitio crucem figere conſuevit. Ad quem infelicitatis gradum ſola recentium induendi modorum perquiſitione, & placendi cura rediguntur? Non loquor de multarum horarum ſpatio, quod terere debent ſeſe comando, ornandoque intentæ: temporis jactura, cujus rationem non habent, minima illarum eſt cura. Loquor de animi doloribus, atque tortura corporum, quibus eas vanitas cruciat. Quæ mutuæ zelotypiæ! Quæ flagrantia alias ſuperandi vota in corde exili, & nugis tantum intento! Sed quibus pœnis proprium corpus afficiunt, ut ſuam expleant vanitatem? *Sermo Manuſcriptus P. Franciſci Catrou.*

Novum vanitatis genus, eorum qui vitam ſuam deſcribunt.

Non poſtremus proprii amoris effectus eſt homines ita occupare, ut ſeipſos cum oblectatione inſpiciant, ac paſcantur ea voluptate, quam in perfectionum ſuarum, earumque qualitatum, propter quas ſe dignos laude putant, intuitu, guſtuque percipiunt. Deinde extrinſecus audent proferre ſuas cogitationes, ac ſenſus de fallacis ſui amoris objecto. Hoc ſæculo eo uſque inanis gloriæ ventum eſt, ut videantur homines, qui imaginem ſuam non verentur delineare non penicillo, ſed calamo, ſui ipſorum graphidem proponentes in paginis, atque ſingillatim omnia, quæ poſſident referentes bona, vultus ſui lineamenta, capillorum colorem, capitis ambitum, formam, ſtaturam, temperamentum, mores, ſtudia non ſine animadverſionibus, quæ illos rubore ſuffundere deberent, quippe quæ contrariæ ſunt non chriſtianæ tantum humilitati, verum etiam modeſtiæ, quam ſola ratio infidelibus ipſis ſuadet, apud quos tantæ vanitatis exempla non extant. *Ex primo tomo Epiſtolarum P. Surin.*

Nobiles oſtentationem evitare debent.

Si nobiles viri hinc ſervare debent, quamdam ſpiritus qualitatem, ut ſe ſe accommodent iis, quæ conditionis ſuæ decor poſtulat; inde intrinſecus omnes mundi vanitates, & quidquid præeminentiam, atque diſtinctionem ſapit, debent contemnere. Hæc ſi abſit præcautio, difficile eſt evitare ſuperbiæ, ac vanitatis venenum, quam generis, fortunæque bona in hominum pectoribus excitare conſueverunt, illaque evitare ſolo amore, ac perquiſitione eorum, quæ hic magis humilia, abjecta, magiſque in hominum oculis contemnenda ſunt, & ſpiritui hujus mundi contraria. *Idem.*

Difficile eſt ſibi non aliquã vendicare partem gloriæ earũ actionum, quibus cooperati ſumus.

Non diffiteberis, ut opinor, admodum eſſe difficile, ne amor proprius ſæpe efficiat, ut quadam cum oblectatione ea reputemus, quæ ſancte facere conſuevimus; eaque exiſtimemus non ſolum tamquam gratiæ, verum etiam noſtræ libertatis effectus: atque vix fieri poſſe, ut poſtquam oculos ac Cœlum ſuſtuleris adoraturus Patrem luminum, quo omnis gratia, & omne donum perfectum deſcendit, illos ad teipſum demittas, ut tuam cooperationem inſpicias, dicaſque ſecreto cum Sancto Paulo, ſed in ſenſu prorſus diverſo: *Gratia Dei mecum.* Gratia profecto illud peperit bonum quod nuper edidi, at non ſola hoc præſtitit gratia; mecum enim ad agendum cucurrit. Hæc vero periculoſa oblectatio; tunc facilius concipitur cum in nobis nullum ex iis criminibus reperimus, quorum vel levis exprobratio quamlibet ſuperbiam infringere poteſt; ac illius ſemen etiam diſperdere antequam germinare potuerit. Rarum denique eſt, imitari arborem, quæ poſtquam diu prudentis agricolæ manu fuerit exculta, quin ramos ſuos attollat, atque frondium ſuarum elatione ſuperbiat, ſeſe humiliat, atque incurvat: & quo magis fructibus onuſtus eſt, eo magis ſuos ramos demittit, quaſi fateri vellet, ſe aliena, non propria virtute divitem eſſe, ſed quidquid ipſa tulerit ſe debere externæ facultati, quæ pretioſam hanc illi contulit ubertatem: *Liber cui titulus, Entretiens de l' Abbe Joan, & du Pretre Eugene.*

Difficile eſt vanitatem effugere cum laudaris.

Laus, quæ nobis virtutem exercentibus defertur, objectum eſt periculoſæ plenum aleæ; cor noſtrum alliciens, ac veneno dulci enecans. Quamobrem Sanctus Auguſtinus laudem vento comparat leni ſimul, ac vehementi, qui quia lenis, nos allicit, quia vehemens nos allidit: *Allicit, & allidit.* Cum autem difficillimum ſit plauſus audire, & illis non commoveri, perraro etiam accidit a Deo oculos non deflecti, ut in eos convertamus, a quibus celebramur encomiis. Cum hoc evenit, quod ſingulis ferme horis evenit, quoniam Dei adſpectus vel non facit amplius in cor noſtrum eamdem, quam antea, impreſſionem, vel ad ſummum leviſſimam facit; hominum exiſtimatio, qua adeo jucunde nos falli paſſi ſumus, fit aculeus, quo unice ad agendum, ingrediendumque excitamur. Contemptus eorum longe diverſum in nobis producit effectum; cum nos lædat, & vulneret, intra noſmetipſos, ut ita dicam, coarctamur, ubi nullum præter Deum, atque conſcientiam invenientes operum noſtrorum teſtem, tuti quodammodo a metu ſumus, certique nos eos ſequi motus, quos ſequi debemus, virtutemque noſtram eſſe ſinceram. *Idem.*

Vanagloria quocſque irrepit, humilitatis etiam perſonam gerit.

Quas populationes in iis etiam, qui magis piam vitam ducunt, parit vanagloriæ cupiditas! Hipocryſis non eſt unicum opus illius. Quot cauſæ minus turpes optimas quaslibet actiones corrumpunt? quoties ſubinde propriam virtutem animo reputare gaudent mortales? quoties ſibi ob ſua merita complacent? Callida ambitio ſub abſoletis, ut ita dicam, humilitatis ſcrutis contegitur. Virtutis hujus habitum inceſſumque imitatur, ejuſdem etiam privilegiis utitur, ac enutritur. Nihil eſt, quod plures gerat perſonas, quam iſte affectus. Paucæ virtutes ſunt, quæ ſibi ab eodem cavere non debeant; attamen ab hoc minus quam a cæteris ſibi cavere videntur. Pietas cum voluptate colitur, donec cum laude exercetur. Quamvis te Dei tantum gloriam perquirere profitearis, numquam tamen gloriæ cupiditas tibi animo excidit. Charitatis opera, unde uberiorem percipimus laudum meſſem, quantumvis difficilia, & moleſta, ſemper lenia, & levia videntur. Donec virtutem ſubſequitur laus, nihil in illa arduum invenitur; pondus, ac durities ejus non cognoſcitur, niſi in iis, quæ obſcura ſunt, & ſecreta. Omnem Chriſtianæ pietatis ſeveritatem exercere non abnuimus, ſed inde honorem exquirimus. Nihil oſtentationis ergo facere volumus; at ſi quæ recte facimus, cum celebrantur non iniquo animo ferimus. Quod agimus bonum, hoc a nobis tegi dicimus, ſed illud prædicantibus facile parcimus. Vanagloria nos ſequitur, in ea etiam victoria, quam de ſuperbia ipſa reportamus. Omnia illi nutrimento ſunt, omnia proſunt, ipſa etiam humilitas. *P. Croiſet. Tomo ſecundo Spiritualium Conſiderationum.*

Mala, aliaque vitia, quæ ex vanagloria naſcuntur.

Ex inanis gloriæ affectione illa procedit animi perturbatio, qua ubi de honore agitur, ac jura noſtra læſa putamus, ſtatim indignamur; ſecretus ille dolor, ſed acer, quem laudes hominibus collatæ in nobis gignunt: internæ curæ, quæ parum abſunt ab invidia, niſi omnem illius habeant improbitatem. Ita callidus hic affectus eos irridet, qui eidem parcunt. Nullum vitium eſt, quod mentem magis captivet, nullum quoque, quod minus cor deſerat. *Idem.*

Magna infirmitas eſt ob genus, honores, & ingenium intumeſcere.

Nobilitas, honor, quem dignitas confert, multorum ſervorum caterva, veſtes ſuperbæ, atque pretioſæ, opes congeſtæ, ingenium vividum, ac ubique promptum, hæc ea ſunt, quæ gignunt, vel ſaltem alunt vanam gloriam. Nobis perſuaſum ſit de originis ejuſdem ſordibus, & humilitate, nec non de tenuitate rerum omnium, quibus paſcitur, ac pudebit tandiu eidem famulatos fuiſſe. In ſe omnium oculos convertere, alios contemptui habere, quia atavum jactamus, cujus magna extitere merita, vel quia in vetuſtiſſimis monumentis invenimus vel nomen quod gerimus, vel ſtemma, quod oſtentamus; hæccine unquam gloria fuit ſolida, & vera? Errorem hunc tandem aliquando intelligamus; meritum eſt perſonale; virtutes ad hæreditatem non pertinent. Magis glorioſum eſt poſteris relinquere eam, quam non accepimus nobilitatem, quam hanc majoribus noſtris debere. Nobilitas ſuas habet honoris prærogativas, quas ipſe Deus probat; illis quidem reverentiam debemus, verum numquam illa juſta fuit cauſa oſtentationis, & vanitatis. *Idem.*

Indumenta, ornatus, ſervorum caterva non ſunt gloriæ, & vanitatis cauſa.

Magnificus quidem, & elegans ornatus ſuperbiam ciet, ac naturaliter vanitatem inſpirat; at ullumne unquam minus ſolidum extitit vanitatis argumentum? Noſmet pluris, quam alios facimus, quia majori cum faſtu, & luxu induimur; ſed cum tanta egemus pompa, ut ab aliis in pretio habeamur, dignine ſumus, qui habeamur in pretio? Cumque artificis induſtriæ ea tributa laus fuerit, quam meretur, aureiſque vittis pretium, quod habent, quid ſupererit eas deferenti, niſi aliud huic meritum fuerit, quam pretioſam ſupellectilem pretioſoſque ornatus habere? *In veſtitu ne glorieris umquam.* (*Eccli. 11.*) Cave ne te pluris, quam alios æſtimes, quia ditioribus ornatus es indumentis? & ſane quænam eſſe poteſt magis ridicula oſtentatio! quæ gloria magis inanis! *Idem.*

Ex ingenii felicitate vanitatis occaſionem capere non decet.

Quidam felix habet ingenium. Bene eſt. Si hoc verum eſt, habet ergo parum vanitatis. Vanagloria raro eſt inſignium ingeniorum vitium. Inſueta virtus, meritum numeris omnibus abſolutum, homo egregiis qualitatibus præditus ſemper inſignem præſefert modeſtiam. Qui præ aliis pluris æſtimandi ſunt, hi ſe minimi æſtimant; atque exigui animi ingeniique eſt inanis gloriæ cupiditate intumeſcere, ac de ſe non demiſſe ſentire. Et ſane infirmum eſſe illum opus eſt, qui fumo tantum, & vento paſcitur: *Gloriantes ad quid valebimus?* (*Eccli. 43.*) Qui præ cæteris gloriantur, hi ferme ſunt magis inutiles. Qui alios contemnunt, ſibi lumina, & ſapientiam deeſſe palam oſtendunt: *Non glorietur ſapiens in ſapientia ſua.* (*Jerem. 9.*) Tibine prudentia eſt, ſapientia, ſcientia? cave ne ideo ſuperbia ducaris. Sapiens talem eſſe definit, ex quo talem ſe eſſe gloriatur. Ob res præclare geſtas inſignis es; ſtrenuus es, ac fortis? *Ne glorietur fortis in fortitudine ſua.* Cave ne virtutem tuam jactites: Modeſtia ſemper fuit Heroum virtus. *Idem.*

Vanitas ex bonis, & opibus.

Ne glorieris ob divitias tuas, ſi rerum omnium affluentia perfrueris: *Non glorietur dives in divitiis ſuis.* Quænam vanitatis cauſa hac ineptior, atque inſanior! Aurum pluris, quam perſona æſtimatur; immo qui minus virtutis, meritique habet, quam auri, argentique, contemnitur. Viſne gloriæ argumentum chriſtiano corde, & rationabili ſpiritu dignum? in hoc omnem tuam ambitionem conſtitue, ut Deum cognoſcas, eique placeas. *In hoc glorietur, qui gloriatur, ſcire, & noſſe me.* (*Jerem. 9.*) Hoc eſt omne meritum, omniſque hominum gloria. *Idem.*

Vanitas eſt, fortitudine ſua nominis celebritatem ſibi comparare.

Profecto abundans, ſatiſque ſolida merces eſt nomen, ac aliquorum dierum celebritas, & honoratus locus in hiſtoria! Quid enim præterea de tot ſæculorum præteritorum fortiſſimis imperatoribus ſupereſt? *Periit memoria eorum cum ſonitu.* Quid reprobo magis blanda proſunt elogia! quid quæ ejus nomini ſuperba poſita fuere monumenta? *Neque deſcendet cum eo gloria ejus.* (*Pſal. 48.*) Dignitates, honores, divitiæ, omnia nos morientes deſtituunt. Intuere oſſa illa jam temporis antiquitate attrita; inſpice hunc cinerum pugillum; hæc ea ſunt, quę de inſignibus bellatoribus reſtant, qui adeo charo pretio honorem moriendi in ipſo conflictu redemerunt. *Idem.*

Vanagloria nobis omnium bonorum operum aufert mercedem.

Liquido conſtat, cum Dei Filius eleemoſynam erogantem prohibet, illam palam facere, & jubet, eam uni ſibi, nullique eſſe compertam, hanc ejus mentem eſſe, ut qui hoc charitatis opus exercet, diſcat, nihil ſibi ab hominibus eſſe expectandum, non approbationem, non laudem, non nominis celebritatem, non gloriam, non æſtimationem; ſed quemadmodum propter Deum agit, ita ab uno Deo ſperandam eſſe mercedem; & eam, quam ab hominibus recipere poſſet, effecturam eſſe, ut illa quam a Deo eſſet recepturus, careret, eaſque ſubiret pœnas, quas meritus eſſet Dei mandatis propriam voluptatem anteferendo. Quod de eleemoſyna, dictum eſt, dicendum quoque de omnibus pietatis operibus, jejuniis, vigiliis, mortificationibus, orationibus, quæ mortalium exiſtimationem poſſunt allicere. Idcirco præcipit, ut cum aliquis oraturus eſt, in ſuum ſeſe recipiat cubiculum, ibique clauſo oſtio clanculum ſuas preces effundat. Similiter cum jejunare voluerit, ſedulo caveat, ne imitetur hypocritas; triſtitiam vultus, palloremque oris affectans, ut jejunium ſuum ab omnibus intelligatur. Addit autem, Patrem Cœleſtem, qui quidquid occultum ſecretumque eſt, luce clarius agnoſcit, eorum, quæ fecerimus rationem habiturum, & locupletiſſimam nobis mercedem redditurum: *Et Pater tuus, qui videt in abſcondito, reddet tibi:* (*Matth. 6.*) *Abbas Trappenſis in moralibus Conſiderationibus in Evangelium Sancti Matthæi.*

Deo bonorum operum gloriam eripimus eorumque amittimus merita cum illa oſtentamus.

Æquo animo fatendum eſt, nulla eſſe pręcepta, quorum praxis ſit magis neceſſaria, quam eorum, quibus inanem gloriam, hominumque laudes fugere jubemur; quid enim frequentius accidit, quam videre homines, poſtquam ſancta ediderunt opera, ſe ipſos debitis fraudare meritis, atque in ſe graviſſimas contorquere pœnas, eo quod hominum approbationibus aures adhibuerint, ac injuſte thus illud receperint, quod ad Deum unice pertinebat? Hanc injuſtitiam in Dominum plerique mortalium exercent, qui ubi ea, quæ ſuſceperunt facienda e voto contingunt, ſibi gloriæ vertunt facta, quorum Deus auctor eſt, & principium. De illis gloriantur, ac ſi qui eorum virtutem laudibus extollere ceſſat, hunc tamquam improbum hominem, ſuo nomini obtrectantem, gloriæque invidentem incuſant. Denique ſui metipſorum pleni ſunt, iiſque ſenſibus vacui, quos fovere deberent; hoc eſt, grati animi erga Deum, cujus ſi defuiſſet gratia, actiones illæ in ipſorum probrum, & contumeliam cecidiſſent. Illi ipſi, qui Dei verbum annuntiant, & qui ad populos erudiendos miſſi ſunt, nimis crebro hac in re deſunt; unde duo non levia mala ſubſequuntur; quorum alterum eſt, quod verbum Dei eo caret fructu, quem parere deberet, & proculdubio pareret, niſi prava opificis diſpoſitione ordo inverteretur: alterum, quod ipſe ſibi ñocet miniſter, ſibi adulari permittens, ac ſuum prębens aſſenſum cuidam uſurpationis ſpeciei, quam perhorreſcere deberet. *Idem.*

Tres præcipui vanæ gloriæ effectus.

Vanitas tres habet præcipuos effectus, totidem veluti ramos. 1. Sibimet complacere; 2. gaudere humanis laudibus, quæ non referuntur ad Deum; 3. de ſeipſo libenter loqui, cum qui ſui ipſius plenus eſt. Primus proficiſcitur ex quodam naturali ſtudio, quo noſmetipſos inquirimus, ac in nobiſmetipſis acquieſcimus; itaut in nobis bonum aliquod vel perfectionem invenientes, nobiſmetipſis complaceamus, & gaudeamus non propter Divinæ gloriæ zelum, ſed celebritatis nominis noſtri cupiditatem. At omnia ad ſeipſum referre, ac ſe pro fine ſtatuere vanum eſt, ac in nihilum tendit. Admirabiles a Deo perfectiones Lucifer fuerat aſſecutus; in earum conſideratione ſubſiſtit, quin illas referret ad Deum: Sibi de illis complacuit; ut ſeipſum admiraretur, a Deo mentem abſtraxit; ſeſe Deo inviſum præbuit, ac dæmonum omnium teterrimus factus eſt. Ita vanus homo aliquibus Dei donis ſe ornatum putans, ea reſpicit, ea indeſinenter recogitat, in illis totus eſt, ut inde ſuam oblectationem percipiat. Alter vanitatis effectus eſt laudum amor, & deſiderium. Cum aliquis ſui ipſius plenus eſt, ejuſque mens ut plurimum propriis inſpiciendis perfectionibus vacat, optat, has ab omnibus agnoſci, & celebrari. Cum ſibi complacet, fieri nequit, quominus hæc in ipſo cupiditas excitetur: cum vero laudatur, hoc inani paſcitur fumo. Mundi approbatio, plauſus, laudes, ſuave illi ſunt poculum ſuimetipſius amore inebrians. Semper erigit aures, ut judicia, quæ de ipſo fiunt, audiat, cumque publicam actionem aliquam edidit, cupiditate flagrat ſciendi, qui ſit hominum ſermo. Si factum diſplicuerit, acri dolore conficitur, qui naſcitur ex vanitate; Si placuerit indeſinenter ſibi iterum, iterumque jubebit reperi ea, quæ ad ſuam laudem pertinent, ut hoc vento paſcatur. Seipſum demittit, ut majores comparet laudes, atque largius illi effundatur hic liquor, quo tanta cum voluptate inebriatur. Tertius denique vanitatis effectus eſt libido de nobiſmetipſis loquendi. Homo ſuiipſius plenus non aliud cogitat, neque loquitur aliud niſi merita ſua; cuperetque ut omnes æque mor-